

NƏ QƏDƏR Kİ MÜSTƏQİL
AZƏRBAYCAN DÖVLƏTİ VAR,
AZƏRBAYCAN XALQI VAR,
HEYDƏR ƏLİYEV ÜRƏKLƏRDƏ
YAŞAYACAQDIR!

iki sahil

VAHİD AZƏRBAYCAN UĞRUNDA!

www.ikisahil.az / www.ikisahil.tv

GÜNDƏLİK İCTİMAİ-SİYASİ QƏZET

No 163 (7417) / Şənbə, 7 sentyabr 2019-cu il

Bax: səh.2

İCAPP ilə YAP arasında sıx əməkdaşlıq məmənluq doğurur

Bax: səh. 2

Baş nazirin müavini,
YAP Sədrinin
müavini-icra katibi
Əli Əhmədov
İCAPP-ın sədr
müavini ilə görüşüb

Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə növbəti qanvermə aksiyası keçirildi

Bax: səh. 4

Bax: səh. 3

“Şərqi
Tərəfdaşlığı”nın
10 illik yolu:
Cənubi Qafqaz
ölkələrinin
fərqli mövqələri

Bax: səh. 9

İCAPP-in
Gənclər
Qolunun 5-ci
və Qadınlar
Qolunun 6-ci
iclasları
keçiriləcək

Bax: səh. 7

Kəspi Liseyinin
məzunları
100 faiz nəticə
göstəribilər

8

Sən qalib gələcəksən,
Azərbaycan əsgəri!

9

ReAl Partiyasından “Milli Şura”
və AXCP-yə sərt ittiham:
“Siyasat budursa, tüpürüm belə yalan
və pafos üzərində qurulmuş siyasetə”...

16

Pozitiv insanlar
daha çox yaşayır?

Prezident İlham Əliyev brazilıyalı həmkarını təbrik edib

Prezident İlham Əliyev Braziliya Prezidenti Jair Bolsonaruya təbrik məktubu göndərib.

Təbrikdə deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, Brazilyanın milli bayramı - Müstəqillik Günü münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adımdan ən səmimi təbriklərimi yetirirəm.

İnanıram ki, Azərbaycan ile Braziliya arasındaki dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafı bundan sonra da xalqlarımızın mənafelerine xidmət edəcəkdir.

Bələ bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, işlərinizdə uğurlar, dost Braziliya xalqına daim sülh və rifah dileyirəm".

Prezident İlham Əliyev:

Azərbaycan beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verir

Prezident İlham Əliyev Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının XXII iclasının iştirakçılarına müraciət ünvanlayıb.

Müraciətdə deyilir:

"Sizi Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının XXII iclasında ürkədən salamlayıram.

Azərbaycan Respublikası beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsi sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə böyük əhəmiyyət verir. Müasir dünyada sülh və sabitliyə yeri, daha təhlükəli təhdidlər yaranmaqdadır. Bu təhdidlərin vaxtında aşkarlanaraq qarşısının alınması bütün dövlətlərin milli maraqları və davamlı inkişafı baxımından son derecə vacibdir. Regional, hətta global xarakterli təhlükələrin dəfə edilməsi üçün dünya dövlətlərinin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi zəruridir.

Qardaş türkdilli dövlətlərlə əlaqələrin möhkəmlənməsi Azərbaycan üçün xüsusi ənəmən daşıdır. Müxtəlif formatlarda həyata keçirilən əməkdaşlığımız qarşında duran bir çox məsələlərin həlli, o cümlədən regional təhlükəsizliyin təmin edilməsi, ekstremizm, terrorçuluq və separatçılıq, qeyri-qanuni məqrasiya, narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsi, transmilli müteşəkkil cinayətkar qrupların fəaliyyətinin qarşısının alınması istiqamətində səyərlərimizin birləşməsinə yönəlmüşdür.

Dövlətlerimizin üzləşdiyi risk və təhdidlər mübarizədə xüsusi xidmət orqanları müstəsna rol oynayır. Bu mənada, Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanlarının Konfransı ölkələrimizin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsindəki fəaliyyətimizi əlaqələndirməye və XXI əsrin çağırışlarına birləşdə cavab tapmağa imkan verən səmərəli vasitələrdən biridir.

Əminəm ki, bu iclas tərəfdəş qurumlar arasında təcrüba mübadiləsi və analitik-informasiya dəstəyi üçün alverişli şərait yaradacaq və bununla da beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsinə töhfə verəcəkdir.

Bir daha sizi Azərbaycanda salamlayır, işinizdə uğurlar arzulayırıam".

Əli Əhmədov:

Bu, həqiqətən böyük mənəvi rahatlıqdır

Ötən gün Yeni Azərbaycan Partiyasının ən nəcib laiyhələrindən biri baş tutdu - coxsayılı partiya üzvlərinin qanverme aksiyası keçirildi.

"İki sahil" xəber verir ki, bu fikirləri Yeni Azərbaycan Partiyası Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov özünün "Facebook" səhifəsində yazıb. Qeyd edib ki, ehtiyaçı olana qan vermək həmişə insanın ən nəcib əməllərindən hesab olunub: "İnsan öz qanını verməklə kiminsə şəfa tapmasına, sağalmasına, bəlkə də həyata qayıtmasına vəsihə olur. Bundan daha nəcib iş, daha böyük insanperverlik və xeyirxahlıq təsəvvür etmək mümkündür".

Əli Əhmədov bildirib ki, partyanın bir neçə yüz fəali qanverme aksiyasına qoşulub: "Bir neçə yüz fəali qanverme aksiyasına qoşuldu. Aksiyada iştirak edən hər bir partiya üzvünə - gənclərə, qadınlara, deputatlara minnətdarlığını bildirmək istəyirəm. Düşünəndə ki, bizim verdiyimiz qan kimlərə kömək olacaq, həyata qaytaracaq, ömrünü uzadacaq, bu, həqiqətən böyük mənəvi rəhatlıqdır".

Xüsusi xidmət orqanları arasında əməkdaşlıq mühüm əhəmiyyət kəsb edir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 6-da türkdilli dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları-nın rəhbərlərini qəbul edib.

AZERTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının növbəti iclasının Bakıda keçirilməsindən məmənunluğunu ifadə etdi. İclasın ikitərəfli və qoxtərəfli əməkdaşlığıyla bağlı məsələlərin müzakirəsi üçün yaxşı imkan yaratdığını deyən

Prezident İlham Əliyev ölkələrimiz arasında etimada əsaslanan çox sıx əlaqələrin mövcud olduğunu dedi. Dövlətimizin başçısı ölkələrimiz xüsusi xidmət orqanları arasında əməkdaşlığın mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini qeyd edərək, bu təmasların təhlükəsizliyin və regional sabitliyin təmin olunmasındakı rolunu vurğuladı. Azərbaycanın regional əməkdaşlıq proseslərində fəal iştirak etdiyini deyən Prezident İlham Əliyev əlaqələrimizin möhkəmləndirilməsi üçün səylərin bundan sonra da

vəm etdiriləcəyini bildirdi. Dövlətimizin başçısı iclasda müzakirə edilən məsələlərin ölkələrimiz təhlükəsizliyinin möhkəmləndirilməsi işinə xidmət edəcəyinə əminliyini ifadə etdi.

Görüşdə çıxış edən qonaqlar Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmət Orqanları Konfransının növbəti iclasının yüksək seviyyədə təşkilinə görə minnətdarlıqları bildirdilər və bu tədbirin ölkələrimiz müvafiq qurumları arasında əlaqələrin və sıx əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyini vurğuladılar.

İCAPP ilə YAP arasında six əməkdaşlıq məmənunluq doğurur

Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov İCAPP-in sədr müavini ilə görüşüb

Sentyabrın 6-da Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov "Gənclərin sosial və siyasi proseslərdə rolu və qadınların fəallığının gücləndirilməsi" mövzusunda ICAPP Gənclər Qolunun 5-ci, ICAPP Qadınlar Qolunun 6-ci iclaslarında iştirak etmek üçün ölkəmizdə sefərdə olan Asiya Siyasi Partiyaların Beynəlxalq Konfransı (İCAPP) sədrinin müavini, Pakistan Senatının üzvü və Xarici əlaqələr Komitəsinin sədri Müşahid Hussain Sayed ilə görüşüb.

YAP Sədrinin müavini Əli Əhmədov İCAPP-in Asiya qitəsini birləşdirən və regionun dönyadakı mövqelərinin möhkəmləndiriləcək əhəmiyyətli siyasi platforma olduğunu bildirib. Həmçinin Əli Əhmədov qurum ilə Yeni Azərbaycan Partiyası arasında mövcud olan six əməkdaşlıqdan məmənunluğunu ifadə edib.

Baş nazirin müavini Azərbaycan ilə Pakistan arasında dostluq münasibətlərinin yüksək seviyyədə olmasına da xüsusi vurgulayıb. Azərbaycanda dərin sosial-iqtisadi İslahatların həyata qaytarılmasına dəvət etdi.

keçirildiyini, hər bir sahəde inkişaf göstəricilərinin qeyde alındığını bildirən Əli Əhmədov ölkəmiz qarşısında əsas problem olan Ermenistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münasibəsinin edaletli həlli-nə Pakistanın verdiyi dəstəyi Azərbaycan xalqının yüksək qiymətləndirildiyini söyləyib.

Öz növbəsində İCAPP-in sədr müavini Müşahid Hussain Sayed Yeni Azərbaycan Partiyasının aktiv üzv kimi təşkilatın fəaliyyətində yaxın-

dan iştirak etdiyini, İCAPP-in bir sıra mühüm tədbirlərinə uğurla ev sahibliyi etdiyini bildirib. Qonaq İCAPP-in Gənclər Qolunun və Qadınlar Qolunun Bakıda keçirilecek növbəti iclaslarının da uğurlu olacağına əminliyini ifadə edib. Müşahid Hussain Sayed qeyd edib ki, gənclərin inkişafına dəstək verilməsi, qadınların ictimai-siyasi həyatda mövqelərinin möhkəmləndirilməsi hər bir ölkə üçün önem daşıyan məsəlidir. Eyi-

ni zamanda, Müşahid Hussain Sayed Pakistanın Dağlıq Qarabağ münasibəsinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini desətəkləyini vurğulayıb.

Görüşdə qarşılıqlı maraq doğuran məsələlər etrafında geniş fikir mübadiləsi aparılıb.

Qeyd edək ki, YAP-in Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin müdürü, Milli Məclisin deputati Sevinc Fətəliyeva görüşdə iştirak edib.

"Şərq Tərəfdaşlığı"nın 10 illik yolu: Cənubi Qafqaz ölkələrinin fərqli mövqeləri

A vropa İttifaqının (AI) Şərq qonşuları ilə münsibətlərinin inkişafına yönəldilmiş "Şərq Tərəfdaşlığı" programının 10 illiyi 2019-cu ildə silsilə tədbirlərle qeyd edildi. Brüsseldə bu mövzuda Al-nin sammiti keçirildi, Batumidə isə yüksək səviyyəli beynəlxalq konfrans təşkil olundu. Hər iki tədbirin nəticələrini ekspertlər analiz edir, ekspernlər analiz edir, proqnozlar verirlər.

Həmin bağlılıqla Cənubi Qafqaz ölkələrinin "Şərq Tərəfdaşlığı" programında iştirakının özəllikləri və gəlinen nəticələrin tehlili maraq doğurur. Bir sıra ekspertlər hesab edirlər ki, bu program çərçivəsində ən çox uğur qazanan ölkə Gürcüstan olub. Əslində, Brüssel də bu qənaətdədir. Ermənistanla bağlı konkret bir fikir ifadə etmək çətindir. Bu ölkə rəhberliyinin yürütdüyü qeyri-konstruktiv siyaset nəticəsində onun "Şərq Tərəfdaşlığı" programında yerini və rolunu da aydın deyil. Azərbaycanla bağlı isə tamamilə fərqli situasiya yaranır. Rəsmi Bakının müstəqil siyaseti "Şərq Tərəfdaşlığı" programı daxilində onun məxsuslu və ardıcıl mövqeyinin olduğunu təsdiqləyir.

Başlangıç: Al-nin qonşuları ilə bağlı siyasetinin bəzi aspektləri

"Şərq Tərəfdaşlığı" programının 10 illiyinin başa çatması adı hadisə kimi qəbul edilmir. Al bu programda strateji məzmun verir. Avropa Qonşuluq Siyaseti (AQS) çərçivəsində həyata keçirilməli olan vacib layihələrin "Şərq Tərəfdaşlığı" programına birbaşa aidiyəti vardır. Maraqlıdır ki, 2015-ci ildən başlayaraq Brüssel həmin programda təşkilatın tehlükəsizlik və xarici siyasetinin strateji məqsədləri kontekstində yanaşır. Bu isə özlüyünde "Şərq Tərəfdaşlığı"nın Al-nin geosiyasi mövqeyinin möhkəmlənməsi, Avropa sərhədləri yaxınlığında sabitliyin və tehlükəsizliyin təminini ilə six bağlı olduğunu ifade etməkdədir.

Bu müddealar işığında "Şərq Tərəfdaşlığı"nın 10 il müddətində mövcud olmasının Cənubi Qafqaz ölkələri ilə bağlı hansı nəticələri vermesi aktual görünür. Ekspertlər bu barədə artıq müəyyən təhlillər aparıblar. Məsələn, rusiyalı ekspert Sergey Markedonov problemin analizinə həsr olunan məqədərcər edib (bax: Sergey Markedonov. 10 let Vostočno-go partnerstva ES: uroki dle Azerbaydjana, Armenii i Qruzii / "Evrazia. Gkspert", 17 iyul 2019). Lakin problemə dəha geniş geosiyasi kontekstdə yanaşdırıq, fərqli məqamları görmək mümkün olur.

2009-cu ildə "Şərq Tərəfdaşlığı" programı irəli sürülerken Al-nin sərhədləri yaxınlığında olan dövlətlərdə sabitliyin yaradılması, islahatlar və modernleşmənin aparılması, tehlükəsizliyin təminini, azad ticaret zonalarının yaradılması, viza rejiminin sadələşdirilməsi (ve sonra ləğvi) kimi məqsədlər qarşıya qoyulurdu. Özü də bu məqsədlər Azərbaycan, Gürcüstan, Ukrayna, Belarus, Moldova və Ermənistan üçün nəzərdə tutulmuşdu. Ayndır ki, həmin ölkələr üzün müddət Rusyanın nüfuz dairəsində olublar. Deməli, "Şərq Tərəfdaşlığı" müəyyən mə-

nada Rusiya-Al münasibətlərinin kontekstində daxil idi.

Təsadüfi deyil ki, Kreml bu vəziyyətə ciddi reaksiya verdi. "Şərq Tərəfdaşlığı"na həsr edilmiş 2009-cu il Praqa və 2010-cu il Varşava sammitlərində programın reallaşması istiqamətində yeni addimlar daha çox müzakirə edilirdi və "Şərq Tərəfdaşlığı"nın məzmununda ələ bir dəyişiklik nəzərdə tutulmurdu, 2013-cü il Vilnüs sammiti çox şeyi dəyişdi. Vilnüs-de Ukrayna və Ermənistan associativ üzvlük haqqında müqaviləni imzalamadılar. Hətta Ermənistan Rusiyanın dominantlığı altında olan Avrasiya İqtisadi İttifaqı (Al) və Kollektiv Təhlükəsizlik Mütqaviləsi Teşkilati ilə (KTMT) yaxınlaşma və six tərəfdaşlıq xəttinin davam etdirilməsini zəruri saydı. Azərbaycan isə tam müstəqil mövqe tutaraq, ümumiyyətlə, associativ üzvlüyə mənfi münasibəti ifadə etdi.

Neticədə, Al Azərbaycanın ədalətli və haqlı mövqeyini dəstəklədi. Teşkilatın qəbul etdiyi sənədlərdə münaqişələrin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində ərazi bütövlüyünə hörmət əsasında həll edilməsi öz ifadəsinə tapdı. Hətta 2017-ci il Brüssel sammitində Ermənistanın ciddi etirazlarına baxmayaraq, bu punkt yekun bəyannaməyə salındı. O cümlədən Krimin annexiyası ilə bağlı punkt saxlanıldı.

Associativ üzvlük: pərdəarxasında na baş verir?

Bunlar onu göstərir ki, Vilnüs sammitindən sonra həm Al-nin xarici siyaset və təhlükəsizlik siyasetində, həm də "Şərq Tərəfdaşlığı" programının məzmunu və məqsədində ciddi dəyişikliklər oldu. Məsələn, Al-nin yaradılması sazişinin 49-cu maddesi - müəyyən şərtləri yerinə yetirən istənilən Avropa ölkəsinin Al-yə üzv olma biləsi məsəlesi Vilnüs sammitində gündəlikdən çıxarıldı. Əvəzində, associativ üzvlük məsəlesi qəbəldəldi. Bu əsasda həm Al-nin xarici siyaseti kursu, həm də "Şərq Tərəfdaşlığı" programı çərçivəsində əməkdaşlığın özəllikləri öz ifadəsinə tapıb. Orada göstərilir ki, tərəfdaş ölkələrin təhlükəsizliyinin, suverenliyinin, ərazi bütövlüyünün təminini Al üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Eyni zamanda, 2020-ci ilə qədər müəyyən edilmiş başlıca

məqsədlərin reallaşması zərurəti vurğulanır. Deməli, Al "Şərq Tərəfdaşlığı"na indiki merhələdə daha geniş kontekstdə və əhatəli baxır (bax: Annual report on the implementation of the Common Foreign and Security Policy (2018/2097(INI)) // http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2018-0392_EN.pdf, 26 noyabr 2018).

Bələliklə, "Şərq Tərəfdaşlığı" programı 10 illik yubileyinə başlangıç mezmunda ciddi transformasiyalar şəraitində gəlməşdi. Sürtələ dəyişən geosiyasi şərtlərin təsiri altında bu program Al-nin daxili struktur-funksional transformasiyaları fonunda yeni məzmun və məqsəd çalarları almağa başlayıb. Həmin çərçivədə tərəfdaş ölkələrin hər biri üçün fərdi yanashma formalasdırılb. O cümlədən Cənubi Qafqaz ölkələrinin "Şərq Tərəfdaşlığı"nda iştirak səviyyələri fərqlidir. Bu məqam 2019-cu il 11-12 iyulda Batumidə "Şərq Tərəfdaşlığı" programının 10 illik yubileyi həsr olunan beynəlxalq konfransda qabarlı surətdə öz ifadəsini tapdı.

Konfrans ümumi səviyyədə "Şərq Tərəfdaşlığı" programının uğurlu olduğunu vurğulayıb. Həmin kontekstdə Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Donald Tusk deyib: "Tərəfdaş ölkələrlə siyasi və iqtisadi integrasiyanın davam etdirilməsi və daha da gücləndirməsi üçün yeni imkanlar nəzərdən keçiriləcək. Əməkdaşlığın daha da güclü olması üçün dövlətlərə yanaşı, vətəndaş cəmiyyəti və biznes icimaiyyətinin də dəstəyi tələb olunur. "Şərq Tərəfdaşlığı" programının uğurlu olduğunu gündəlik həyat təsdiq edir" (bax: Donald Tusk: Avropa İttifaqı "Şərq Tərəfdaşlığı" programına üzv ölkələrlə əməkdaşlığı dəha da gücləndirəcək / AZERTAC, 11 iyul 2019).

Üçünən mövqeyi: Azərbaycanın təklif etdiyi nümunəvi model

Bu fikirlərdən aydın olur ki, Brüssel "Şərq Tərəfdaşlığı"na daxil olan ölkələrlə iqtisadi ilə yanaşı, siyasi integrasiyanı da gücləndirmək fikrindədir. Bu o deməkdir ki, Al strateji aspektde genişlənmə xəttini saxlamaqdə qərarlıdır. Bunu üçün təşkilat ancaq dövlətlərə deyil, vətəndaş cəmiyyəti və iş-güzar dairelərə də aktiv işləmək kursuna üstünlük verir. Bütün bunlar konkret olaraq 2020-ci ilə qədər prioritet hesab edilən iyi iş istiqamət üzrə reallaşdırılmalıdır.

Bu fikirlərin işığında Azərbaycanı Batumi konfransında təmsil edən xarici işlər nazirinin müavini Mahmud Məmmədquliyevin çıxışı zamanı irəli sürdüyü "Al-nin "Şərq Tərəfdaşlığı" programının geleceyi və uğuru regionda sabitlik və təhlükəsizliyin saxlanmasından asılıdır" tezisi xüsusile aktualdır. Belə ki, Cənubi Qafqaz ölkələrinin "Şərq Tərəfdaşlığı" programında fərqli mövqeyində regionda mövcud olan münaqişələr ciddi rol oynayıb. Brüssel isə məsələnin bu tərəfinə lazımı diqqət yetirməyib. Daha konkret ifadə etsək, təcavüzkarın yerində oturduması üçün ciddi heç bir iş görməyib.

Bu vəziyyətə programın qəbul edilməsinin 10-cu ildönümündən baxıqdır, D.Tuskun yuxarıda vurğuladığımız nikbin tezisi elə də inandırıcı görünür. Çünkü bu müddət ərzində Al Ermənistana təcavüzkarlığınından el çəkməyi inandırımayıbsa, hansı uğurdan və "daha çox yaxınlaşmadan" danışmaq olar? Həm də məsələyə Al-nin özünün üstünlük verdiyi təhlükəsizlik problemi prizmasından baxıqdır, xeyli risklərin mövcud olduğunu görə bilərik.

⇒ Davamı 5-ci səhifədə

Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə növbəti qanvermə aksiyası keçirildi

QANVERMƏ AKSIYASINDA ÜMUMİLİKDƏ 300 NƏFƏR İŞTIRAK ETDİ

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə növbəti qanvermə aksiyası keçirildi.

Partiyanın icra Katibliyində təşkil olunan aksiyada Baş nazirin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov, YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov, partiyanın idarə Heyətinin və Siyasi Şurasının üzvləri, Milli Məclisin deputatları, partiyanın Bakı şəhər və Abşeron rayon təşkilatlarının üzvləri iştirak edirdilər.

YAP icra katibinin müavini, Milli Məclisin İctimai birliliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Siyavuş Novruzov aksiya ilə bağlı fikirlerini böyükşərək bildirdi ki, bu aksiya partiya üzvlərinin vətənpərvərliyindən, onların ölkəmizdə həyatı keçirilən bütün xeyirxah işlərdə feallıq göstərməkdə maraqlı olmalarından xəbər verir: "Bu aksiya Məhərrəm ayına təsadüf edir. Dini mərasimlər dövründə dindən kənar hərəkət etməz. Kimsə Aşura gündə zəncir vurur, başını yarır, amma bunların hebi biri olmaz. Çünkü "Quran" bunu qadağan edir. Allah da buyurub ki, heç kəs öz bedənинe ziyan vura bil-məz. Ona görə də ən düzgün yol qan verməkdir. Aşura günü insanlar məscidlərə gedib qan versinlər."

Bu təşəbbüsün əhəmiyyətini vurğulayan S.Novruzov qeyd etdi ki, aksiya irsi qan xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara, o cümlədən uşaqlara böyük yardım edəcək: "Partiya üzvləri aksiyada fəal iştirak edirlər. YAP bu cür təşəbbüsərlər mütəmadi olaraq çıxış edir və belə aksiyalar geləcəkdə də davam edəcək."

Qanvermə aksiyasının humanist xarakterli tədbir olduğunu bildiren YAP icra katibinin

müavini onu da qeyd etdi ki, partiyanın üzvləri bu təşəbbüsleri ilə həm də nümunə göstərirler.

Müxalifət nümayəndələrini də bu aksiyaya dəvət edən S.Novruzov vurğuladı ki, onlar inдиya qədər nə qanvermə, nə ağacəkmə, nə də digər xeyirxah tədbirlər keçirməyiblər. Əksinə görülen müsbət işlərə kölgə salmağa çalışıb, öz fəaliyyətlərini söyüş, təhqir, böhtən üzərində qurublar.

artıq bu təşəbbüs başqa ölkələrdə də ənənə halını alıb. Gürçüstənda, Ukraynada və digər ölkələrdə Azərbaycanın keçirdiyi belə aksiyanın əhəmiyyəti öyrənilir və tətbiqi məsələlər nəzərdən keçirilir. Bütövlükde aksiyani dəstəkləyir, hər dəfə aksiyada iştirak etmekdən bir mənəvi rahatlıq hiss edirəm. Aksiyada iştirak etmək, ehtiyacı olana qan vermək böyük xeyirxahlıqdır."

Milli Məclisin deputati Cəvid Osmanov bildirdi ki, qanvermə aksiyası çox gözəl təşəbbüsdür: "Birincisi, qan verən insanlar önce öz sağlamlıqlarına, ikincisi, ölkəmizdə qan xəstəliklərindən əziyyət çəkən çoxlu sayıda vətəndaşlara dəstək olurlar. Bu məqsədlə təşkil olunan aksiyalarda hər kəsin iş-

tiasının birinci tədbiri deyil. YAP-in bütün rayon təşkilatlarında dəfələrlə qanvermə aksiyası keçirilib. Məhərrəm ayında belə bir təşəbbüsün həyata keçirilməsi təqdirəlayıqdır, eyni zamanda, insanlara bir çağırışdır. Məhərrəm ayı xeyirxah əməllər ayıdır. Nece ki, Ramazan ayında insanlar biri-birilərə qayğı, mərəhəmet, humanistlik nümayiş etdirir, məhz Məhərrəm ayında da belə olmalıdır.

M.İbrahimqızı onu da bildirdi ki, ona görə biz cəmiyyətin daşlaşmış dövrdən qalan ənənələrinə qarşı belə xeyirxah əməllər nümayiş etdirməliyik: "Bu baxımdan nəzərə alsaq ki, qan insani yaşıdan ən vacib elementdir, insan qanını kiməsə verirsə, bunun çox böyük mənəsi vardır. Bugünkü tədbir köhnədən qalma ənənələrə qarşı bir cavab olacaq."

B.Evəzov adına Elmi-Tədqiqat Hemotologiya və Transfiziologiya İnstitutu Mərkəzi Qan Bankının müdir müavini Namirə Abbasova da Yeni Azərbaycan Partiyasının bu təşəbbüsünü yüksək dəyərləndirdi: "Yeni Azərbaycan Partiyasının hər il belə aksiya təşkil etməsi çox humanist addımdır. Verilən qanlar talassemiya, hemofiliya, digər qan xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara veriləcək. Qanlar laboratoriyalarda yoxlanılacaq. Yaşı 18-65 arasında olan sağlam insanlar qan verə bilərlər. Burada insanlar qan

"Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəbbüsü ilə keçirilən aksiya qan xəstəliklərindən əziyyət çəkən insanlara böyük dəstək-

dir" söyləyən Milli Məclisin deputati Elman Nəsirov bildirdi ki, aksiya artıq ənənə halını alıb: "Gələcək illərdə də davam etdiriləcək. Hesab edirəm ki,

tərik etmesi vacibdir."

Milli Məclisin deputati Məlahət İbrahimqızı ise bizimle fikirlərini belə bölüşdü:

- Bu, Yeni Azərbaycan Par-

verməmişdən əvvəl həkim müayinəsindən keçirilir. Infeksion xəstəliklər keçirmiş, şekerli diabet, zob, urrek çatışmazlığı olan, əməliyyat keçirmiş insanlar qan verə bilməzler. Qanvermənin müsbət cəhətləri də var. Belə ki, təzyiq yüksəkdirse qan verdikdən sonra bu, normallaşır, qan yaradan orqanların fəaliyyəti yüksəlir, ürəyin fəaliyyətinə müsbət təsir edir. Ən əsası insanlar özlərini xoşbəxt hiss edirlər ki, qan verməklə qana ehtiyacı olan insanlar üçün yardım göstərirler."

Qanvermə aksiyasında ümumilikdə 300 nəfər iştirak etdi. Qan verən hər kəs belə təşəbbüsün vaciblığını öne çəkerək, mənəvi rahatlıqlarına geniş imkan yaradan bu kimi aksiyaların təşkilatçılarına minnetdarlıqlarını ifadə etdilər.

Yegane Əliyeva, Vüsal Cahanov (foto), "iki sahil"

“Şərqi Tərəfdarlığı”nın 10 illik yolu: Cənubi Qafqaz ölkələrinin fərqli mövqeleri

⇒ Θvvəli 3-cü səhifədə

Realliq ondan ibarətdir ki, "Şərq Tərəfdaşlığı" programının bir üzvü digər üzvünün ərazi bütövlüyüni pozub. Aİ-nin isə bu program çərçivəsində qoymuş tələblərdən biri üzv ölkələrin ərazi bütövlüğünü təmin etməkden ibarətdir. Hələ de Brüssel bu paradoxal vəziyyəti izah edə bilməyib. Özü də Azərbaycan Aİ ilə əməkdaşlığı daim inkişaf etdirir, Azərbaycan Avropana ilə Asiyani birləşdirən beynəlxalq enerji və nəqliyyat dehlizlərinin keçdiyi məkandır. "Şərq-Qərb", "Cənub-Qərb" və "Şimal-Cənub" dehlizlərinin Cənubi Qafqazda qovuşduğu yer Azərbaycandır. Bundan başqa, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində ciddi rol oynayacaq "Cənub Qaz Dəhlizi" iyihəsinin feal iştirakçısı və təşəbbüskarıdır. Bunlardan başqa, Azərbaycanda Aİ-nin standartları və tələblərinə uyğun idarəetmə təkmilləşdirilir, qanunçuluq inkişaf etdirilir, korrupsiya ilə mübarizə gücləndirilir. Konkret desək, Azərbaycan "Şərq Tərəfdaşlığı" çərçivəsində üzərinə düşən öhdəlikləri lazımi seviyyədə yerinə yetirir. Lakin dəha da irəli getmək üçün Ermənistənin təcavüzkarlığının qarşısı alınmalıdır. Məhz bu məqamda Aİ-nin passivliyi və belkə də ermənilərə müəyyən mənada havadarlıq etmək istəyi qarşıda maneadır. Bu realliq prizmasından 10 illik tarixi olan "Şərq Tərəfdaşlığı" programında Ermənistən, Azərbaycan və Gürcüstanın yeri haradadır?

Bu məsələdə S. Markedonovun gəldiyi nəticə belədir: "Cənubi Qafqazın hər üç dövlətinin Aİ ilə əməkdaşlıqla forqlı mövqeləri vardır. Gürcüstan Brüsseldə ölkənin ərazi bütövlüyü problemini həll etməyə qadir olan güc görür. Ermənistan regional təcrid şəraitində Rusiya ilə strateji müttəfiqlikdən imtina etmədən iqtisadi əlaqələrin diversifikasiyasına can atır. Azərbaycan isə insan haqları və vətəndaş azadlıqları üzrə sərt öhdəliklər götürmədən əsas olaraq biznes modeli istiqamətlənib" (bax: Serqey Markedonov, 10 let Vostočnoqo partnerstva ES: uroki dle Azerbaydjana, Armenii i Qruzii / "Evrazie. Gkspert", 17 iyul 2019).

Bu fikirlərə yuxarıda vurğuladığımız özəlliklər kontekstində baxsaq, üç Cənubi Qafqaz ölkəsinin "Şərq Tərəfdarlığı" programındaki fərqli mövqelərinin konkret əlamətləri:

lərini müəyyənəşdirə bilərik. Gür-cüstanı Brüssel programın Cənubi Qafqazdakı lideri sayır. Bele ki, Tbilisi bütün istiqamətlərdə Al ile yaxınlaşmağa çalışır, ərazi bütövlüyü məsələsini onun vasitəsilə həll etməyə cəhdler göstərir, bu təşkilatın assosiativ üzvüdür. Ancaq bütün bunlar siyasi müstəvi'də olan faktorlardır. Al hələ də Gür-cüstanın ərazi bütövlüyünü təmin edə bilməyi

“Şərq Tərəfdaşlığı”nın 10 illiyinə həsr olunmuş beynəlxalq Batumi konfransında da D.Tusk sözdə Rusiyani ittiham etdi. Bu, artıq ənənə halını alıb: Al rəsmiləri ifadələrdə Moskvani kəskin tənqid edirlər, amma onların heç biri praktikada əksini tapmir. Deməli, Al regionda özüne ən yaxın saydığı ölkənin bele təhlükəsizliyini tam təmin edə bilmir. O halda hansı mənada Gürcüstanın “Şərq Tərəfdaşlığı” programı çərçivəsində aparıcı mövqeyində danışmaq olar? Müəyyən şərtlərlə bunu ancaq siyasi aspektdə demək mümkündür.

Belə "aparıcı mövqə"nin müstəqil milli dövlətçiliyə hansı faydasının olduğu hezə de aydın deyil. Xüsusilə son dövrlərdə Gürcüstanın siyasi mühitində müşahidə edilən radikal qarşıdurmalar fonunda

Tbilisinin "Şerq Tərəfdaşlığı" çərçivəsində fəaliyyəti ilə bağlı fərqli qiymətləndirmələrin olması ehtimalı artır. Eyni zamanda, Al-nin assosiativ üzvü olmağın dövlətçilik üçün hansı imtiyazları verdiyi nə şübhə ilə yanaşmaq olar. Bunlar onu göstərir ki, Gürcüstanın "Şerq Tərəfdaşlığı"nda iştirakının nəzəri və praktiki qiymətləndirilmələri arasında müəyyən ziddiyət mövcuddur.

Ermenistan isə bu aspektde daha mürkəkəb və ziddiyətli vəziyyətdədir. 2013-cü ildə İravan Alını aldatdı. Ermenistan Rusyanın liderliyindəki Avrasiya İqtisadi İttifaqına (AII) daxil oldu. Bunu o zaman Ermənistana rehbərlik edən Serj Sarkisyan ölkənin təhlükəsizliyini təmin etmək zərurəti ilə izah etdi. İndi rusiyalı ekspertlər belə bir fikir irəli sürürlər ki, Avropa Ermənistanın başqa dövlətin erazisinin işğal etməsinə dözməyəcəkdi və İravana təzyiq edib, onu Azərbaycanın erazi bütövlüyünü tanımış mac-

Belə çıxır ki, Ermənistan geosiyasi seçim edərkən əsas olaraq təcavüz siyasetinə haqq qazandıran gücə üstünlük verib. Lakin qəribədir ki, İravanlı bərabər Brüssel də Ermənistanın demokratikliyindən

dəm vurur. Xüsusilə Nikol Paşinyan küçə təzyiqləri ilə hakimiyətə gəldikdən sonra absurd "erməni demokratiyası", "qədim erməni dövlət idarəetməsinin demokratik tərəfləri" kimi ifadələr işlədir.

Hetta Al-de Cenubi Qafqazda “ermeni demokratiysi” ile “gürçü demokratiysi”ni birləşdirmək kimin məzmunsuz bir tezisden bəhs edirlər. Birincisi, demokratiyanın etnikliyi olmur. İkincisi, erməni və ya gürçü demokratiyasının konkret əlamətləri barədə heç kim fikir deyə bilmir. Bu cəfəng və gülünc fikrin neyi ifadə etdiyinin bele “elmi” izahı yoxdur. O halda “fransız demokratiysi”, “ingilis demokratiysi”, “alman demokratiysi”, “yunan demokratiysi” kimi müxtəlif ifadələri də qəbul etmək lazımlıdır ki, yekunda, ümumiyyətlə, “demokratiya meyarları” ifadəsi öz mənasını itirmiş olur.

Bu aspektde Ermənistanda hansısa demokratiyadan dəm vurub, "Şərq Tərəfdəşligi" programında forpost dövlətin "iştirakından" danışmaq ciddi məşğulliyət deyil. Ermənistən bu programın heç bir yerində yoxdur - o, manipulyasiyalar və aldadıcı manevirlərle məşğuldur. 2017-ci ilde Al ile Ermənistən arasında dərinləşmiş və hərəkəflili

eməkdaşlıqla bağlı saziş imzalanması isə imitasiya, zahiri görüntündür. O vaxtdan bu yana tərəflər arasında heç bir program reallaşmayıb. Sözdə təriflər isə öz yerini saxlamaqdadır. Bunun əksinə, Ermenistan rəhbərliyi Al Üzvü kimi müxtəlif ölkələrlə bu teşkilatın əlaqəlerinin "gücləndirilməsi" üçün dəridən-qabıqdan çıxır. Deməli, İrəvan yenə de iki oda arasında qalıb: bir tərəfdən Rusiya, digər tərəfdən isə Al onu alovaya atır.

Bunların fonunda Azərbaycanın "Şərqi Tərəfdalılığı" programı çərçivəsində fəaliyyəti həqiqi mənada nümunəvidir. Ekspertlər vurğulayırlar ki, Azərbaycan 2013-cü il Ukrayna böhranına qədər və ondan sonra da Al ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq xəttini tutub. Bu səbəbdən Rusiya ilə Qərb arasında geosiyasi münasibətlər nə dərəcədə gərgin olsa da, Azərbaycana təsiri olmayıb. Bu mənada Azərbaycanın Al ilə əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərini yenidən razılaşdırması və strateji əməkdaşlıqla bağlı yeni sənədin müzakirə edilməsi "Şərqi Tərəfdalılığı" çərçivəsində olduqca əhəmiyyətli hadisədir. Azərbaycan Al ile institutional əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi və idarəetmənin səmərəliliyinin yüksəldiləmisi, iqtisadi inkişaf və bazar imkanlarının artırılması, enerjide səmərəlilik və əvvəlklik istiqamətləri üzrə əməkdaşlıqdə ortaq fikrə gəlib. Bunlar konkret və real faktorlardır. Onların həyata keçirilməsi həqiqi mənada Azərbaycanla Al-ni daha da yaxınlaşdıracaq. Burada siyasi-ideoloji motivin olmasına da çox aktualdır. Çünkü həmin məqəm Azərbaycanı geosiyasi oyunlarının hədəfinə çevirmir. Bütün bunlara görə, Al-nin xarici siyaset və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Federika Moquerinin "...neft və qazla zəngin olan Azərbaycan Al ilə çox sıx və bərabər həquqlu münasibətlərə can atır" iflisindən mənzur olub.

fikri xeyli maraqlıdır. Beləliklə, "Şərq Tərəfdasılığı" programının 10 illik tarixçəsi göstərir ki, Cənubi Qafqazın üç ölkəsi fərqli mövqeyə gelib çıxıblar. Brüsselin maraqları baxımından regionun bu məsələdə aparcı ölkəsi saylan Gürcüstan, daha geniş müstəvidə baxıldıqda, elə də inamlı görünmür. Ermənistan dolaşış və qeyri-müəyyən geosiyasi seçimi səbəbindən iki güc arasında təreddüd etməkdədir. Buna görə də "Şərq Tərəfdasılığı" istiqamətində konkret heç bir iş görə bilməyib. Azerbaycan isə özünün milli və dövlət maraqlarını əsas götürməklə "Şərq tərəfdasılığı" çərçivəsində Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığını daha da dərinləşdirir. Bu baxımdan həmin program aspektində də regionun ən perspektivli ölkəsi kimi qəbul edilə bilər.

 Kamal Adigözəlov

Ədliyyə Nazirliyində görüş

Əliyevin rəhbərliyi ilə insan hüquqlarının etibarlı qorunması və məhkəmə hakimiyyətinin müstəqiliyinin möhkəmləndirilməsi üzrə heyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlərdən bəhs edən nazir müavini bu sahəde islahatların

dərinləşdirilməsinə dair dövlət başçısının 2019-cu il 3 aprel tarixli Fermanının müstəsna əhəmiyyətini vurğulayıb. Həmcinin Məhkəmə-Hüquq Şurasının müstəqil özünüdərə fealiyyəti, hakimlərin Avropada örnek kimi dəyərləndiril-

len ən şəffaf seçimi və tədrisi, o-
cümləden Avropa Konvensiyası-
nın prezidentlərinin öyrənilməsi
və Avropa Məhkəməsinə tədris
səfərlərinin təşkili barədə məlu-
mat verib, cəza siyasetinin huma-
nistləşdirilməsi üzrə görülən qe-

nişmiqyaslı işlərdən danışıb. Qonağın diqqəti xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin acı nəticələrinə cəlb olunaraq torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğalı neticəsində qaćqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş bir mil-yondan çox soydaşımızın hüquqlarının pozulduğu vurğulanıb. Diqqətə çatdırılıb ki, Ermənistan rəhbərliyinin reallıqdan tamamilə uzaq populist bəyanatları münaqişənin həlli üzrə illərdir ki, aparılan sülh danışıqları prosesinə böyük zərbdür.

Xanım Thorhildur Sunna Evarsdottir Azərbaycana növbəti səfərindən məmənluğunu, müzakirə olunan məsələlərlə bağlı etraflı məlumatata görə minnətdarlığını ifadə edib.

Tədbirdə Avropa Şurasının Bakı Ofisinin rəhbəri Zoltan Hernyesh iştirak edib.

Əhalinin növbəti siyahıyalınması ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlara yeni impuls verəcək

Azərbaycanın uğurlu inkişafı, sənaye sahəsində, iqtisadi sahədə inkişaf əhalinin artımına bilavasita təsir edən amildir

İLHAM ƏLİYEV,
Azerbaycan Respublikasının Prezidenti

Oktyabrın 1-dən 10-dək ölkəmizdə əhalinin növbəti siyahıyalınması keçiriləcək. Siyahıyalmanın əhəmiyyəti, bu məsələyə beynəlxalq və milli səviyyədə xüsusi diqqət ayrılmışının səbəbi nədir? Növbəti siyahıyalma zamanı tətbiq ediləcək yeniliklər hansılardır və prosesə hazırlıq vəziyyəti hansı səviyyədədir?

Bununla bağlı sualların cavabını Azerbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitesi sədrinin birinci müavini, iqtisad üzrə fəlsəfə doktoru Vahab Məmmədov məqaləsində açıqlayır.
AZERTAC məqaləni təqdim edir.

Ölkəmizin iqtisadi və sosial inkişafı sahəsində davamlı tərəqqinin elde edilməsinin əsas fundamental amillərindən biri son 25 ilde qəbul olunan dövlət strategiyaları və programlarının başlıca hədəfinin insan kapitalının inkişafı və əhalinin sosial rifahının yaxşılaşdırılmasının olmasına. Ulu önder Heydər Əliyevin bünövrəsi qoyduğu bu siyaset qloballaşan dünyada yeni çağırışlara cavab olaraq Prezident İlham Əliyev tərəfindən zənginləşdirilməklə uğurla həyata keçirilir. Aparılan sosial, iqtisadi islahatlar neticəsində əldə olunmuş makroiqtisadi sabitlik fonunda əhalinin sosial rifahının yaxşılaşması ölkəmizdə dayanıqlı inkişafın təmin olunmasına imkan yaratmaqla yanaşı, demografiya və əhali sakinliyi sahəsində müsbət meyillərin stimulalaşdırılmasına təkan verir.

Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, inkişaf tendensiyalarının saxlanılması, sosial, iqtisadi vəziyyətin əhəmiyyət və keyfiyyət baxımından dolğun qiymətləndirilməsi, hərəkətfilə təhlilinən aparılması və ölkənin dayanıqlı inkişafı naminə vaxtında, daha düzgün və əsaslandırılmış qərarların qəbulu üçün əsas informasiya mənbəyi əhalinin siyahıyalınmasıdır. Buna baxmayaq, bir sıra hallarda ictimaiyyətdə belə bir sual yaranır ki, əhalinin siyahıyalınmasına istə beynəlxalq, istərsə də milli səviyyədə bu qədər böyük diqqət ayrılmışının səbəbi nədir və belə genişmiqyaslı tədbirin keçirilməsinin xüsusi əhəmiyyəti nə ilə bağlıdır?

İlk növbədə, qeyd etmək lazımdır ki, əhalinin sayı, struktur, ərazi baxımından sakinləşməsi, etnik tərkibi, təhsil səviyyəsi, sosial-iqtisadi vəziyyəti və digər xüsusiyyətləri baxımından siyahıyalma dövlət informasiya ehtiyatlarının formalaşması üçün unikal bir mənbə kimi xarakterizə edilir və müyyəyen bir tərixə demoqrafik və sosial-iqtisadi məlumatların elde edilməsi üçün xüsusi imkan yaradır. Siyahıyalma zamanı elde olunan məlumatlar sosial, iqtisadi sahələrin inkişafı, ümumilikdə əhalinin rifahının yüksəldilmesi üçün müvafiq siyasetin formalaşmasında və həyata keçirilməsində mühüm rol oynayır. Bununla yanaşı, əhalinin siyahıyalınması nəticəsində elde olunan məlumatlar dövlət bütçəsinin formalaşmasında (dəqiq statistik məlumatlar olmadan effektiv investisiya siyasetinin müyyəyen edilməsi və dövlət maliyyə resurslarının bölgüsüne nail olmaq mümkün deyil), əmək ehtiyatlarından səmərəli is-

tifadə və işsizliyin azaldılmasında, səhiyyə, təhsil, kommunikasiya infrastrukturları və menzil fondunun inkişafı və bir çox digər sosial-iqtisadi problemlərin həll olunmasında olduqca zəruridir. Siyahıyalma məlumatları investorlara əhalinin əsas demografik xüsusiyyətləri, əmək ehtiyatları və istehlak bazarı haqqında beynəlxalq standartlara cavab verən məlumatlar əldə etmək imkanı verir, əhali və əmək ehtiyatlarına dair marketing tədqiqatlarının aparılması şərtləndirən uzunmüddətli biznes layihələri üçün informasiya bazası rolunu oynayır. Ölkənin əmək bazarındaki real vəziyyətin mürəkkəb və çoxşəxəli olması ilə əlaqədar cari rəsmi statistika həsabatları və tematik statistik mətyanımlar əsasında toplanan məlumatlar məşğulluq vəziyyətinin qiymətləndirilmesi üçün tam mənzərəni xarakterizə etməyə imkan vermir və əmək bazarında məşğulluğun inkişafı üçün yeni strategiya və programların hazırlanmasında məlumatçı çatışmazlığı yaranır. Bu baxımdan siyahıyalmanın neticələri əmək ehtiyatlarından istifadənin əhəmiyyət və keyfiyyət parametrləri, işçi qüvvəsinin xarakteristikaları, cümlədən əhalinin məşğulluq statusu (muzdulu işçilər, özünüməşğül), işsizliyin səviyyəsi, təhsil sisteminin əmək bazarının tələblərinə uyğunluğu barədə dətraflı məlumatlara giriş imkanı verir. Siyahıyalınmanın əhəmiyyətindən biri de Azərbaycanda ailənin vəziyyətinə dair dolğun məlumatların əldə edilməsi və bunun əsasında ölkədə həyata keçirilən ailə siyasetinin daha da gücləndirilməsinə imkan yaradılmışdır.

Siyahıyalmadan əldə olunan məlumatlardan ölkənin sosial-iqtisadi inkişaf sahəsində siyasetin formalasdırılması, demografik cərəyanların təhlili, qəbul edilmiş inkişaf strategiyaları və programlarının səmərəliliyini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir. Bir sözə, əhalinin siyahıyalınmasının neticələri ölkəmizin sosial-iqtisadi həyatının bütün sferalarını əhatə etmək və statistik informasiya sisteminin əsasını təşkil edir. Əhalinin siyahıyalınması bir tərəfdən mühüm siyasi və sosial-iqtisadi tədbirdir, digər tərəfdən isə gələcək inkişaf strategiyalarının hazırlanması üçün əsas məlumat bazasıdır.

Beləliklə, yuxarıda qeyd olunanlar əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı ictimaiyyətdə siyahıyalınmanın əhəmiyyətinə dair yaranmış suala cavab kimi qiymətləndirilə bilər və vurğulamaq la-

zımdır ki, siyahıyalma öten onilkilər ərzində bütün dünya ölkələrində öz aktuallığını və tarixi dəyərini saxlayır.

Məlumat üçün qeyd etmək lazımdır ki, cari ilin oktyabrın 1-10-də həyata keçiriləcək əhalinin siyahıyalınması müsteqil Azerbaycan Respublikasının tarixində sayca üçüncüdür. "2019-cu ilde Azerbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyalınmasının keçirilməsi haqqında" Azerbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-ci il 7 sentyabr tarixli Fərmanının icrası ilə bağlı Azerbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "2019-cu ilde Azerbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyalınmasının hazırlanması həyata keçirilməsi haqqında" 2016-ci il 16 dekabr tarixli Qərarına əsasən siyahıyalma ilə əlaqədar hazırlıq və onun keçirilməsi üzrə nəzərdə tutulmuş tədbirlərin vaxtında və mütəşəkkil yerinə yetirilməsini, qarşıya çıxan çətinliklərin operativ sürətdə aradan qaldırılmasını təmin etmək məqsədile Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin birinci müavininin və şəhər, rayon və şəhər rayonlarının icra hakimiyyəti başçılarının müavinlərinin sədrliyi ilə ümumiyyətde oləcək üzrə əhalinin siyahıyalınmasına yardım komissiyaları (86 eded) yaradılıb, aidiyəti dövlət orqanlarının əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı müvafiq vəziyətləri müəyyən edilib. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitesi tərəfindən əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlıq işlərinin görülməsini və onun keçirilməsini təmin etmək məqsədilə geniş tədbirlər planı həyata keçirilib. Belə ki, ölkəmizin müstəqilliyi dövründə əhalinin siyahıyalınmalarının (1999-2009-cu illər) keçirilməsi təcrübəsi, o cümlədən təşkilat işlər və metodoloji baza təhlil edilib, BMT-nin 2020-ci il raundu çərçivəsində əhalinin və menzil fondunun siyahıyalınması üzrə ümumdünya programının tövsiyələrinə və ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına yönəlmış milli prioritətlərə əsaslanaraq bütün metodoloji sənədlər yenidən işlənilib və təkmiləndirilib. Bir sıra xarici ölkələrin (Rusiya Federasiyası, Türkiyə, Belarus, Qazaxıstan, Gürcüstan və sair) əhalinin siyahıyalınmasının keçirilməsi ilə bağlı yanaşmaları öyrənilib, BMT-nin Əhali Fondu (UNFPA), Uşaq Fondu (UNICEF), BMT-nin İnkışaf Programının (UNDP), Beynəlxalq Əmək Təşkilatının, Beynəlxalq Miqrasiya Təşkilatının, BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığının ölkəmizdə akkreditə olunmuş nümayəndəlikləri ilə əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı əməkdaşlıq istiqamətləri müəyyən edilib.

2019-cu ilde Azerbaycan Respublikasında əhalinin siyahıyalınmasının keçirilməsi ilə bağlı tətbiq edilecek siyahıyalma və sorğu vərəqələrində bir sira yeniliklər öz eksesini tapıb. Siyahıyalınmada istifadə olunacaq sorğu vərəqəsinə ilk dəfə olaraq əlli ilə dair suallar əlavə edilib. Bu suallar ölkədə sağlamlıq imkanları mehdud uşaqların və əlli ilə olan şəxslərin mənzil-məişət şəraitinə, təhsilinə, məşğulluğuna və əhalinin siyahıyalınması çərçivəsində toplanan digər göstəricilərə dair məlumatlar şəhər və rayon-

lar, eləcə də yaş qrupları üzrə əldə ediləcək. Bu da öz növbəsində, əllilərin sosial müdafiəsi və onların cəmiyyətə integrasiyası ilə bağlı dövlət siyasetinin inkişafı üçün zəruri məlumatlara olan tələbatın ödənilməsi səviyyəsini artıracaq. Bununla yanaşı, əldə ediləcək məlumatlar Azerbaycan Respublikası tərəfindən ratifikasiya edilmiş bir sıra müvafiq beynəlxalq konvensiyalar, o cümlədən BMT-nin "Əlliilərin hüquqları haqqında" Konvensiyası çərçivəsində götürülmüş öhdəliklərin milli səviyyədə icrasının daha dələğün statistik qiymətləndiriləcək. Bu da dövlət siyasetinin inkişafı üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Siyahıyalma məlumatlarının elektron məlumat sisteminə daxil edilməsi və yekunlara işlənməsi üçün məsələ qoyuluşu və çıxış cədvəllerinin nümunələri, habelə kodlaşdırma soraqcələrini və müvafiq program təminatı hazırlanıb. Hazırlanan müasir program təminatları əsasında məlumatların ümumi bazaya daxil edilməsi mərhəlesində əhalinin siyahıyalınması ilə bağlı hazırlanmış metodoloji və digər sənədlərin izahlı əyani təqdimatını əhatə edib. Si

Kaspi Liseyinin məzunları 100 faiz nəticə göstəriblər

Kaspi Təhsil Şirkəti ötən tədris ilindəki fəaliyyəti ilə bağlı ictimaiyyətə hesabat verdi

Arılıq 12 ildir amali mükəmməl milli təhsil olan və keyfiyyətli tədrisi ilə fərqlənən Kaspi Təhsil Şirkəti media nümayəndələri ilə görüşüb. Şirkətin ötən tədris ilindəki uğurlu fəaliyyəti mediyaya təqdim olunub.

AZERTAC xəber verir ki, hesabat tədbiri Kaspi liseylerinin və Kaspi abituriyent kurslarının nəticələrinin təqdimati üzrə iki mərhələdə keçirilib.

Tədbiri açıq elan edən Təhsil Şirkətinin baş direktoru Elnur Əliyev ötən il təhsil sisteminde və imtahan qaydalarında dəyişikliklər haqqında danışib. Qeyd edib ki, yeni imtahan sistemi şagirdlərin bilikləri ilə yanaşı, bac-

riklärin da bir neçə aspektdən yoxlanılmasına şərait yaradıb. Kaspi Təhsil Şirkəti də bu dəyişiklikləri müsbət qarşılıyaraq şagirdlərin yeni qaydalara adaptasiyasına kömək göstərib.

Elnur Əliyev çıxışında 2019/2020-ci tədris ilində etibarən Kaspi liseyinin ingilis bölməsinin açılmasından, Bakının Nərimanov rayonunda yeni açılmış Kaspi uşaq bağçasının Gənclik filialından, Sumqayıtdakı Kaspi uşaq bağçasının nezdində yeni istifadəyə verilmiş Kaspi Kids kurslarından, həmçinin Balakənde, Bakının Mərdəkan qəsəbəsində yeni fəaliyyətə başlayacaq Kaspi abituriyent nümayəndəliklərindən və tədrisinin keyfiyyətinin artırılması istiqamətində görüləcək işlərdən danışib.

Tədbirdə çıkış edən Kaspi Təhsil Şirkətinin təsisçisi Sona Veliyeva ümummilli lider Heydər Əliyevin təhsilə daim böyük önəm verdiyini, dahi rəhbərin ideyalarının Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərefindən qətiyyətə həyata keçirildiyini bildirib.

Müasir dünyada təhsilin mühüm rolunu vurğulayan S.Veliyeva dövlətəmizin başçısının bu sahənin inkişafına göstərdiyi xüsusi diqqət və qayğıdan bəhs edib.

Kaspi Təhsil Şirkətinin təsisçisi təhsil sahəsində uğurlu adımlar atıldıqını, müasir tələblərə cavab verən yeni məktəb binalarının tikilib istifadəyə verildiyini, təhsil ocaqlarının maddi-texniki bazalarının daha da möhkəmləndiriləcək işlərdən danışib.

ta keçirildiyini deyib.

Şirkətin fəaliyyəti barədə məlumat verən S.Veliyeva abituriyent kurslarının əvvəlki illərdə uğurunu bu il də tekrarladığını qeyd edib. O, Prezident təqaüdüne layiq görürlən Əsmər Hacızadə, Məzahir Məmmədov və Vüqar Ruffullanın nəticələrini xüsusi qeyd edib. 35 abituriyentin 600-dən yuxarı nəticə göstərdiyini və Əsmər Hacızadənin 690.5 bal toplayaraq I qrup üzrə respublika birincisi olduğunu, ümumiylədə Kaspi abituriyent kurslarının bu il qəbul imtahanlarında göstərdiyi nəticənin 98 faiz olduğunu vurğulayıb.

Sona Veliyeva qeyd edib ki, ötən il Kaspi Liseyinin məzunları əvvəlki illərin uğurunu təkrarlayaraq, qəbul imtahanlarında bu il

də 100 faiz nəticə göstəriblər. 2018-2019-cu tədris ilində ali məktəblərə qəbul imtahanının yekunlarına əsasən, Kaspi Liseyi özəl məktəblər arasında en yüksək nəticə göstərib, son 2 tədris ilində isə buraxılış imtahanlarının nəticələrinə görə lisey Respublika üzrə 1-ci yeri tutub. Tədris ocağının mezunlardan 12-si nüfuzlu xarici universitetlərə qəbul olunub, builki məzunlardan Nigar Aliyeva liseyi qızıl medalla bitirib, respublika fənn olimpiadalarında gümüş medal qazanıb, qəbul imtahanında isə 600-dən yuxarı bal toplayaraq BDU-nun hüquq fakültəsinin ingilis bölümənə qəbul olunub.

Bildirilib ki, Kaspi Liseyi, həmçinin 2018-2019-cu tədris ilində layihə olimpiadalarında ümumi 38 olmaqla, 6 qızıl, 9 gümüş, 23 bürünc medal qazanıb və bununla da 2015-ci ildən etibarən liseyin hesabındaki medal sayı 83-ə çatıb.

Cıxışının sonunda Sona Veliyeva Kaspi abituriyent kurslarında, Kaspi liseylerinin 2018/2019-cu tədris ilində ali məktəblərə qəbul olunmuş bütün məzunlarını, onların valideynlərini və Kaspi-nin müəllim heyətini təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb.

Tədbirdə builki qəbul imtahanlarında yüksək nəticə göstərmiş Kaspi Liseyinin ve Kaspi abituriyent kurslarının məzunları, onların valideynləri, müəllimlər və təhsil alıqları Kaspi müəssisələrinin rehbərləri cıxış ediblər.

Cıxışlarda Kaspi Təhsil Şirkətinin tədrisinin keyfiyyəti, müəllimlərin peşəkarlığı, onlara göstərilən diqqət və qayğıdan memnunluq ifadə olunub, sistemli və uğurlu fəaliyyətə görə Kaspi ailəsinə təşəkkür edilib.

Tədbir qəbul imtahanlarında uğur qazanmış Kaspi məzunlarının və müəllimlərinin mükafatlandırılması ilə yekunlaşdırıb.

Terrorçuluğa, dini ekstremizmə və tacavüzkar separatçılığa birmənalı və vahid mövqedən yanaşmaq zəruridir

BAKIDA TÜRKDILLİ DÖVLƏTLƏRİN XÜSUSİ XİDMƏT ORQANLARI KONFRANSININ XXII İCLASI KEÇİRİLIB

Sentyabrın 6-da Bakı şəhərində Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmet Orqanları Konfransının XXII iclası keçirilib.

AZERTAC xəber verir ki, iclasda Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin reisi general-leytenant Əli Nağıyev, Azərbaycan Respublikası Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin reisi general-leytenant Orxan Sultanov, Türkiye Milli İstihbarat Teşkilatının rəhbəri Hakan Fidan, Qazaxıstan Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Kərim Məsimov, Qırğızistan Dövlət Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Orozbek Opumbayev, eləcə də müşahidəçi qismində Özbəkistan Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin sədri Abdusalam Azizovun rəhbərlik etdikləri nümayəndə heyətləri, Gürçüstan Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin yüksəkvəzifeli eməkdaşı iştirak edib.

Əvvəlcə tədbir iştirakçıları Fəxri xiyabanada müasir müstəqil dövlətəmizin memarı və qurucusu ümummilli lider Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edib, məzarı öününe əklil qoyublar.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi ehtiramla anılıb, məzarı üzərində rəsul döyüllər.

Sonra nümayəndə heyətləri Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın müstəqilliyi və erazi bütövülüyü uğrunda canlarını qurban vermiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini yad edib, "Əbadə məşəl" abidesinin öününe əklil qoyublar.

Tədbir iştirakçıları Şəhidlər xiyabanında şəhid tərəfələrinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni de ziyanət edərək öününe gül dəstəsi düzüblər.

Həmin gün öz işinə başlayan iclası giriş sözü ilə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin reisi

general-leytenant Əli Nağıyev açıb, tədbirin işinə uğurlar arzulayıb.

Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidentinin hüquq-mühafizə orqanları ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçi-söbə müdürü Fuad Ələsgərov tədbir iştirakçılarını salamlayıb və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təbrik məktubunu oxuyub (Məktubun mətni qəzeti bugünkü nömrəsinə dərc olunur).

Daha sonra general-leytenant Əli Nağıyev çıxış edərək Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmet Orqanları Konfransına üzv olan və müşahidəçi qismində iştirak edən dövlətlər üçün ciddi təhlükə doğurulan terrorçuluğa, dini ekstremizmə və tacavüzkar separatçılığa birmənalı və vahid mövqedən yanaşmanın zəruri olduğunu bildirib.

Xidmet rəisi türkdilli dövlətlərin təhlükə-

sizlik və xüsusi xidmət orqanları arasında dinamik sürətdə inkişaf edən tərəfdəşliq əlaqələrinin yüksək qiymətləndirib, ölkələrimiz milli təhlükəsizliyinin etibarlı təmin olunması baxımından təcrübə və məlumat mübadiləsinin daha da genişləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

General-leytenant Əli Nağıyev Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmet Orqanları Konfransının Türkəyin Ankara şəhərində Daimi Kabinetinin təsis edilmesinin əməkdaşlıq sahələrində birgə fəaliyyətə müsbət təsirini göstərəcəyinə, yeni real illər nəzərə alınmaqla işgüzar münasibətlərin effektivliyinin yüksələməsi əlverişli şərait yaradacağına ümidi var olduğunu söyləyib.

İclasda çıkış edən Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin reisi general-leytenant Orxan Sultanov beynəlxalq terrorçuluğun dövlətlərimizin milli

mənafelərinə yaratdığı təhdidlərdən danışb. General-leytenant Orxan Sultanov bu baxımdan türkdilli dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Türkiyə Milli İstibarət Təşkilatının rəhbəri Hakan Fidan, Qazaxıstan Milli Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Kerim Məsimov, Qırğızistan Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Orozək Opumbayev, Özbəkistan Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin sədri Abdusalam Azizov və Gürcüstan Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin Antiterror Mərkəzinin rəhbəri İraklı Çimakadze da ölkələrimiz təhlükəsizliyinin səmərəli təmin olunması üzrə əməkdaşlıq perspektivləri barədə danişaraq, terrorçuluğa zəmin yaranan radikallaşma proseslərinə qarşı görülen tədbirləri qeyd edib və hər cür ekstremist təzahürlərə mübarizədə işbirliyinin gücləndirilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Tədbirdə digər iştirakçıların da çıxışları və multimediyalı təqdimatları maraqla qarşılıqlı, beynəlxalq terrorçu və dini-ekstremist təşkilatlara qarşı mübarizədə əməkdaşlığın fəllaşdırılması və təkmilləşdirilməsi əsasları, həmçinin müxtəlif təhdid və cinayətlər barədə əməliyyat məlumatları mübadiləsinə dair və maraqlı doğuran digər məsələlər ətrafında geniş müzakirələr aparılıb.

Tədbirin sonunda Türkdilli Dövlətlərin Xüsusi Xidmet Orqanları Konfransının Türkəyin Ankara şəhərində Daimi Kabinetinin yaradılması haqqında, həmçinin XXII Bakı iclasının nəticələri üzrə müvafiq sənədlər imzalanıb.

Konfransın növbəti iclasının gelən il Qazaxıstanın Almatı şəhərində keçirilməsi qərara alınıb.

Deputat: Atılan bütün bu addımlar Azərbaycanın sosial dövlət olduğunu bir daha təsdiq edir

Son vaxtlar Azerbaycan iqtisadiyyatı gücləndikcə, bündə gəlirləri ardıcılca ilk növbədə sosial layihelərin reallaşdırılmasına üstünlük verilir, ölkə vətəndaşlarının daha yaxşı yaşaması istiqamətində lazımi addımlar atılır. Ötən müddət ərzində Prezident İlham Əliyev tərəfindən bununla bağlı imzalanan bir çox Fərman ve sərəncamlar, həyata keçirilən tədbirlər, xüsusən də 2019-cu ilde inqilabi xarakter alan sosial islahatlar dövlət başçısının öz vədinə sadıqlığının əyani sübutudur.

Milli Məclisin deputatı Nəsib Məhəməliyev sözgedən məsələ ilə bağlı "iki sahil" qəzetinə açıqlamada bildirdi ki, son sərəncamlarla ölkə başçısı cənab İlham Əliyev bir daha Azərbaycan vətəndaşının sosial-iqtisadi durumunun, güzəranının yaxşılaşmasında maraqlı olduğunu göstərdi: "18 iyun tarixində imzalanmış və sentyabrın 1-dən etibarən qüvvəyə minən bu sərəncamlar Azərbaycan əhalisinin, ölkə vətəndaşlarının önməli bir təbəqəsinin sosial rifah halının yaxşılaşmasına mütləq şəkildə öz töhfəsini verəcəkdir".

"Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Fərman və sərəncamlar əsasında reallaşdırılan böyük sosial tədbirlər paketi bütün kateqoriyalardan olan vətəndaşlarımızın rifah halını bələ yüksəldir. İlk sosial paket 3 milyon insanı əhatə etməklə illik maliyyə tələbi 1,6 milyard manata bərabər olub. İkinci paket isə sentyabrın 1-dən qüvvəyə mindi və bu da 1 milyondan çox insanı əhatə edir. Ummilikdə isə iki sosial paketin maliyyə tutumu bu il üçün 2,3 milyard manatdır", - deyə N.Məhəməliyev bildirdi.

"Atılan bütün bu addımlar Azərbaycanın sosial dövlət olduğunu bir daha təsdiq edir", - deyən deputat onu da diqqətə çatdırıcı ki, Prezident İlham Əliyev hələ 2013-cü ilde Azərbaycanın sosial dövlət olduğunu elan etmişdi: "Bununla da ölkədə həyata keçirilən sosial-yönümlü layihələr, vətəndaşların rifahının yüksəldilməsi istiqamətində atılan addımlar dövlət başçısının sosial prioritetlərinin əyani şəkildə həyata keçirildiyini təsdiqləyir. Təkcə 2019-cu ilin əvvəlindən başlayaraq atılan addımlara nəzəralsaq, həyata keçirilən dövlət siyasetinin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşının dayandığını görə bilərik. Sosial siyaset Azərbaycan xalqının bu gün dünənindən, sabah bugünkündən yaxşı yaşamasına yönəlib. Həmçinin bütün bu islahatlar ölkədəki sabitliyin, iqtisadi inkişafın nəticəsidir".

Onu da eləvə edək ki, sentyabrın 1-dən qüvvəyə minən bu sərəncamlar xalqın sosial həyatında əhəmiyyətli dəyişikliyə, yüksəlişə getirib çıxarıcaq. Bununla da əhalinin gəlirləri artacaq, vətəndaşlar həm gündəlik tələbatlarını qarşılıyacaq, həm də eləvə yiğim imkanı əldə edəcək, əhemmənin əhalinin alıcılıq qabiliyyətinin artması özəl sektorun inkişafına, dolayıslı ilə özəl sektorda çalışan insanların əmək haqlarına da təsir edəcək. Hərçənd, dövlət başçısının ilin əvvəlində qeyd etdiyi kimi, xalqın sosial rifahının daha da yaxşılaşmasına istiqamətində addımlar davam edəcək.

**Məsumə Babayeva,
"iki sahil"**

BDU-nun 100 illik yubileyi Vyanada

Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) 100 illik yubileyi Avstriyanın Vyana şəhərində qeyd ediləcək.

Universitetdən AZERTAC-a bildirilib ki, tədbir 2019-cu il sentyabrın 9-də BDU-nun və Azərbaycanın Avstriyadakı səfirliyinin təbəliyində fealiyyət göstərən Mədəniyyət Mərkəzinin birgə təşkilatçılığı ilə baş tutacaq.

Tədbirdə universitetin 100 illik tarixini dolğun əks etdirən videoçarx göstərləcək, fotosərgi təşkil olunacaq.

Musiqicilərin təqdimatında konsert programının da nəzərdə tutulduğu tədbirdə universitetin nümayəndə heyəti, eləcə də dəvətlə qonaqlar iştirak edəcək.

Xatırladıq ki, 2019-cu il iyunun 12-də UNESCO-nun Parisdəki Baş qərargahında 100 illiyi qeyd edilən Bakı Dövlət Universitetinin yubileyi ilə bağlı ölkədə və xaricdə çoxsaylı elmi, mədəni, kültəvi tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulub.

ÖN XƏTDƏ DÜŞÜNCƏLƏR

Sən qalib gələcəksən, Azərbaycan əsgəri!

Sən ictimaiyyətin inamısan, güvensiən. Bu inam, bu güvəncə dönməz qətiyyətə, bəşəri gücə-qüdrətə söykenir. Bu güc-qüdrət Azərbaycan ordusunun istifadəsində olan hərbi texnikaları, qurğuları məharətlə idarə edənlərin Hərbi anda, dövlətə, dövlətçiliyə sədaqətindədir. Bu sədaqət inəcən sədaqət olduğu hərbi xidmətə təsdiqlənir...

HƏRBİ XİDMƏT VƏTƏNƏ BORC ÖDƏMƏDİ

Hərbi xidmət vətəndaşlıq borcunu Hərbi andın, Hərbi Nizamnamələrin tələbləri səviyyəsində, bu tələblər əsasında yerinə yetirilməsidir. Hərbi xidmətə yaxından bələd olanlar bilsər ki, komandırların, hərbi hissənin zabitlərin əmr və göstərişlərinin vaxtındə və məsuliyyətə yerinə yetirilməsi nümunəvi xidmet kimi dəyərləndirilir - bəyənilir, təqdir olunur. Ön xətdə nümunəvi xidmet bu amillə bir sırada döyüş növbətçiliyinin də son dərəcə məsuliyyəti aparılmasıdır.

Ön xətdə nümunəvi xidmet edənlərin əhatəsində səhbətəşdiyim əsgərlərin düşüncələrinin məzmunu da, ifadə forması da mənə həmişə könülxoşluğunu verib. O düşüncələrdə sərhəd bütövülüyüle Vətən var - Azərbaycan var, səngəsiz Vətən torpağı var, sərhəd bütövüyünə, səngəsiz torpaqlara görə döyüş əzmi var, qələbə ruhu var. Bunlar həm aylıqda, həm də vəhdətə Hərbi anda, dövlətə, dövlətçiliyə sədaqət əsasında formalılaşdır. Bunun nəticəsidir ki, "Vətən-gözdü, biz-kiprik", "Səngərləri sərhədlərə köçürəcəyik!", "Səngər müvəqqəti dayanacaqdı Böyük Qələbənin yolları üstə", "Seni yaşatmaq üçün qoruyuruq, Ana Torpaq", "Sənin üçün hər birimiz Mübarizik, Ana Vətən!",... deyən Azərbaycan əsgərinin düşüncələri işqli düşüncələrdi. Gündüzlər hər yani nurlandıran Günəş var, gecələr səngərləri də, Ayın da, ulduzların da işığını, obraxlı şəkildə desər, əsgər düşüncələri işqlandırı.

Səngərlərdə əsgərlər səhbətərimiz həmişə səmimi olur. Zabitlərin də iştirakıyla keçən hər səhbəti məhiyyət səmimiləşdirir; Vətən, dövlət, torpaq, səngər, qələbə,... kəlmələri həm səhbətin gərəkliyini, həm də səmimiliyini təmin edir. Asdəv vaxt bincimində təşkil olunan səhbətlərdə ordu quruculuğunda nailiyyətlərdən danışırıq, Cənubi Qafqazda ən güclü ordu olan Azərbaycan Ordusunun

mişdi. Sonralar başqa şairlər də əsgərlərlə səngərlərdə səhbətəşmişdi, mətləb verib mətləb almışdı. Bunları Azərbaycan əsgərinin düşüncələrinə Azərbaycan ədəbiyyatına gərekli təsir prosesi hesab etmək olar. Bu proses indi de səmimiyətlə davam etdirilməkdədir.

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyiyle Azərbaycan Yaziçılar Birliyi arasında ikitərəfli memorandum imzalanıb. Bu, əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığının yüksəldilməsində sözün - ədəbiyyatın təsirinin yüksəldilməsi, müsəlləhləşməsi deməkdir.

Əsgər razılıqla gülümşünüşdürü...

Əsgərin gərəkli suali ətrafında geniş müzakirə olmuşdu. Müxtəlif fikirler səslənmişdi: gah fikirler üst-üstə düşmüşdülər, gah fikir fikiri tamamlaşmışdı, gah fikirlər toqquşmuşdu, bir fikir digərini inkar etmişdi. Ümumi fikir hamımıza könül xoşluğu vermişdi: Mühərbi qurtarana kimi hamı əsgərleşməlidilər, işlədiyi sahədə müsəlləhə əsgər olmalıdır...

Ictimaiyyət sənə güvenir, inanır, Azərbaycan əsgəri. Bunlar sizin döyüş əzminizi kükredən amillərdəndir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin ön xətdə, səngərlərdə hərbi qulluqçulara tövsiyyələr verməsi bu döyüş əzmini qələbə ruhu səviyyəsinə çatdırır. Siz Ali Baş Komandanın döyüş əmrini qələbəyle tamamlamağa hazırlıxsınız.

"Lələtəpə" poemasında Lələtəpəyə xitabə yazmışdım ki, sağın da, solun da yollardı, burdan Şuşaya aparən yollar görünür. Ön xətdə yerləşən hərbi hissələrdən birində keçirilən təqdimatda əsgərlərdən biri deməşdi ki, həmin yollar bu gün adı yollardı. Ali Baş Komandanın əmriyle döyüşlər başlayanda o yolların hər biri qələbə yolu olacaq.

- Səngərlər sizin döyüş əzminizə darlıq edir, elemi? - soruşmuşdum. Zabitin əli sualımı cavablandırıq istəyən əsgərin ciyinə enmişdi, yəni sən də, sənin səgər yoldaşların da Ali Baş Komandanın döyüş əmrinə tam hazırlısınız. Mənə xitabən demişdi:

- Müşahidə etdiyiniz döyüş əzmi, qələbə ruhu səngərlərə sığmir, səngər bu ruha, bu qətiyyətə darlıq edir. Böyük Qələbə ərefəsindəyik...

Əsgərlərin baxışlarından boy göstərən qətiyyət bir qədər də dənəməzmişdi; Yusif Mirzəyev belə məqamlarda deyirdi ki, qızıl qılıncı darlıq edir. Bir az əvvəl Yusifin o vaxtlar dediyini biz "Səngər döyüş əzmi", qələbə ruhuna darlıq edir kimi deməsik. Ruhun yaşarlığı budur! "Bu ruhun zərrası olmaq da səadətdi, Vətən!" - deyirəm. "2016-ci ilin aprel döyüşləri bu ruhun qələbəsiyidi..."

Zabit "Yaranmış coşqu da səngərə sığmayan döyüş əzmi", qələbə ruhu səngərlərə sığmir, səngər bu ruha, bu qətiyyətə darlıq edir. Payızın ilk günlərində bu qətiyyət zabitin, sonra əsgərlərin baxışlarının səmtini qarşı tərəfə yönəldir...

Səngərdə var səsimlə qışkırmış: Sən qalib gələcəksən, Azərbaycan əsgəri!..

Rəşid Faxralı

Qondarma seçkilər siyasi tamaşadır

Ermenistan mətbuatında bu il sentyabrın 8-də Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərdə qondarma "yerli özünüdürəetmə seçkilərinin" keçiriləcəyi barədə məlumat yayılır.

AZƏRTAC xəber verir ki, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Leyla Abdullayeva bununla bağlı KİV-in sənalını cavablandırıb.

Leyla Abdullayeva deyib: "Ermenistan kütüvli informasiya vasitələrinə əsasən ölkəmizin Ermenistan tərefindən işgal olmuş ərazilərdə "seçkilər" donu ile təqdim edilən növbəti şouunur təşkili nəzərdə tutulur. Hər kəsə çox yaxşı bəlli olan bir reallıq var; hərbi təcavüz, işğal, etnik təmizləmə, qanunsuz əməller halında hansı "seçki" dən danişırsansa daniş, nə də onun nəticələri beynəlxalq ictimaiyyət tərefindən tanınır və tanınmayıacaq. Azərbaycanın işgal olunmuş torpaqlarında işgalçi ölkə olan Ermenistan tərefindən yaradılmış oyuncaq rejimlə də bağlı bu, eynilə belədir.

Xatırladram, bu günde kimi keçirilmiş dirnəqarası seçkilərlə bağlı beynəlxalq ictimaiyyət, o cümlədən həmsədr ölkələri, bu qanunsuz əməllerini

ve onların nəticələrini tanımaqlarını birmənalı şəkildə qeyd ediblər. Ermenistan tərefindən müxtəlif ölkələrdə erməni diaspor təşkilatları ve lobist qruplarının dəstəyi ilə təşkil olunan tədbirlərde ölkəmizin Dağılıq Qarabağ bölgəsindəki oyuncaq rejimi təbliğ etmək səylərinə, təşkil edilən qanunsuz səfərlərə, texribat xarakterli əməllərinə rəğmən həqiqət birdir ve deyişilməzdür. Bu həqiqətin nədən ibarət olduğunu konkret misallara istinadən qeyd edim.

Australiya timsalında, bu yaxınlarda Australiyaya qanunsuz rejimin agentlərinin səfəri təşkil olundu və bu, sanki qondarma rejimin "tanınması" kimi qəlema verməyə çalışıldı. Australiya federal hökumətinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne dəstəyi əlbette bəlliidir, eyni zamanda, bu son

hadisələrdən sonra Avstraliya XİN-i rəsmi internet sahifəsində Azərbaycanın ərazi bütövlüğünün bu ölkə tərefindən dəstekləndiyini və Dağılıq Qarabağın "müstaqil dövlət" kimi tanımadığını bəyan etdi.

Başqa bir misal, Almaniya XİN-i erməni mətbuatında, güya ki, qondarma rejimin Almaniyadakı torpaq seçkilərində müşahidəçi qismində iştirakına dair məlumatə cavab olaraq yazılınların əsəssiz olduğunu səfirlərimizə bildirib və Almanyanın nə Dağılıq Qarabağı, nə də orada keçirilən "seçkiləri" tanımadığını vurğuyayıb.

Bu kimi daha çox misali qeyd edə bilərem. Bir sözə, həqiqət ondan ibarətdir ki, Dağılıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsidir və bu bütün beynəlxalq sənədlərdə öz eksini tapır".

ReAL Partiyasından "Milli Şura" və AXCP-yə sərt ittiham: "Siyasət budursa, tüpürüm belə yalan və pafos üzərində qurulmuş siyasət"...

Xarici anti-Azərbaycan qüvvələrle işbirliyində olan, milli maraq və mənafelərə ziddi əməlləri ilə özlərini ifşa edərək cəmiyyətdən təcrid olunan dağıdıcı müxalifət düşərgəsində gərginlik gündən-güne artmaqdadır. Bu düşərgənin irəli gedənlərindən olan AXCP "Milli Şura"nın təmsilçiləri mühacir müxalifətə işbirliyinə girərək bütün etik-əxlaqi, milli-mənəvi dəyərləre zidd olaraq erməni lobbisinin və Azərbaycan əleyhdarlarının cırkı pulları ile onların sifarişlərinin yerine yetirək ölkəmizə qarşı çirkin qarayaxma kampaniyası aparırlar. Anti-Azərbaycan qüvvələrle işbirliyində olan bu marginalların əsas məqsədi ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzuna zərbə vurmaq, cəmiyyətə bir inançsızlıq və çəşqinqılıq yaratmaq, sabitliyi pozmaqdır. Bu düşərgənin başbələnlərindən olan AXCP sədri Əli Kərimlinin, "Milli Şura"nın rəhbəri Cəmil Həsənlinin, onların züy tutularından olan Gültəkin Hacıbəyliinin, Tofiq Yaqublunun və aksaylı yandaşlarının sosial şəbəkələrdəki antimilliliyi qarşıçıları hər dəfə cəmiyyətin kəskin etirazı ilə qarşılınır. Təbii ki, bütün bunlar bu merkantillərin əsərlərini tarima çəkir və onların saga-sola nifret, kin-küdərət püşkürməsinə səbəb olur.

Belə olan halda nə etmeli? Təbii ki, gündəmi dəyişmək üçün yeni "taktika"dan istifadə etmək, neçə dəyərlər, "kapitan"ın idarəciliyi ilə gəminin rotasını bir az başqa sahile çevirmək lazımdır. Bax buna görə də siyasi səhnədən silinib getse də, hələ də özlərinin mövcudluğunu

sübut etməyə çalışan dağıdıcı müxalifətin təmsilçiləri gündəmdə qalmaq üçün müxtəlif vasitələrdən istifadə edərək hər tərəfə çamur atır, hətta bir vaxtlar qohum-əqrəba mitinqlərində ciyin-ciyinə dayandıqları şəxslərə, siyasi partiyalarla və onların təmsilçilərinə qarşı sosial şəbəkələrdə əks-təbliğat aparırlar. Şübhəsiz, bütün bunlar qarşı tərefin kəskin reaksiyasına səbəb olduğundan AXCP və "Milli Şura" ilə həmin şəxslər, siyasi partiyalar və onların təmsilçiləri arasında onşuz da mövcud olan gərginliyi daha da artırır. Hazırda "Milli Şura" ilə ReAL Partiyası arasındaki getdikcə güclənən gərginlik bunun əyani təsdiqidir. Bu düşərgədə təmsil olunan partiyaların biri-birinə olan münasibəti demək olar ki, düşmənçilik müstəvisinə keçib.

Bu günlərdə ReAL-in icraçı katibi Natiq Cəfərli

mur olan onlara adam var deyə kompleksə düşübələr, fərqli düşünən görəndə sanki havalarınlar, ağılları bilikləri yoxdur, ancaq satqın səhəbət salırlar. Müsavat Partiyası 2013-cü ildə MŞ-dən çıxanda eyni kampanyanı onlara qarşı da apardılar.

Daha sonra N.Cəfərli "Milli Şura"ya üzv olan şəxsləri beynəsiz adlandırib: "25 ildə xalqı dolayanları, aldadınanın ritorikası ilə danışım - Gəlirlik, Tikdəyik, Az qaldı, Hakimiyyət çökür, Hamısı qəməqənə həzırlaşır - beləmi danışım! Mən bele məsuliyyətsiz və populist ola bilmirəm. Siyaset budursa, tüpürüm belə yalan və pafos üzərində qurulmuş siyasət".

Bundan başqa ReAL-in icra katibi N.Cəfərli bu çirkin kampaniyada xüsusi fealiyyət nümayiş etdirən "Milli Şura"nın üzvü Gültəkin Hacıbəylini canlı debata çağırıb: "Kimin hansı mövqedə olduğunu, kimin tez-tez mövqə dəyişdiyini xalq görür və buna xalq qərar verəcək, Gültəkin xənim yox. Ona son şansı vermek istəyirəm - özü sediyi istənilən jurnalistle birgə canlı yayında debat edək, bütün daşları etəyindən töksün, jurnalist istənilən suali versin, mən isə ondan bir zaman nədən ReAL-a gəlmək istədiyini, nə cavab aldığımı soruşaçağam. Cavab gözləyirəm".

Əslində bu sərt ittihamlara görə "Milli Şura"nın üzvü Gültəkin Hacıbəyli dən cavabı təkcə Natiq Cəfərli deyil, coxları gözləyir. Görek cavab necə olacaq? Cox maraqlıdır...

Zahid Rza,
"iki sahil"

Bir addım irəli, iki addım geri

Elçin Zaman

Dağıdıcı müxalifətin turşusu simalarla, kiflənmis şüarlarla inkişafı mümkün deyil

Ölkəmizdə dağıdıcı müxalifət bundan sonra da antimillili fəaliyyətini davam etdirməyə çalışsa, cəmiyyətin onlara münasibəti daha da kəskinleşəcək. Çünkü xalqımız aydın şəkildə görür ki, Azərbaycanın dinamik inkişafı, beynəlxalq mövqeyinin mütəmadi olaraq güclənməsi anti-Azərbaycan dairələrde narahatlıq yaradır və həmin qüvvələr dövlətimizə qarşı ölkə daxilindəki dağıdıcı müxalifətən istifade edirlər. Məqsədləri isə birdir: geosiyasi təzyiqlərlə ölkəmzdə siyasi xaos, iqtisadi tənəzzül yaratmaq.

Bu avantüristlər hətta şeytani uydurmalarla cəmiyyətin diqqətini çəkməyə cəhd edirlər. Onların dövlətimizin başçısının sağlıq durumu ilə bağlı yalan informasiyaları dövrüyyə buraxmaları yənə də göstərdi ki, bu marginallar iblis xasiyyətlərindən əl çəkəsi deyillər.

Təbii ki, həm dağıdıcı müxalifətin, həm də onların xarici havadarlarının bu rəzilliklərinin nəticəsi sıfır bərabərdir. Ona görə ki, bu gün Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitlik mövcuddur və ölkənin milli təhlükəsizliyi etibarlı şəkildə qorunur. Xüsusiət Azərbaycanda xalq-iqtidar birliliyinin daha da möhkəmənməsi bu antimillililərin əl-qolunu bağlayan çox önemli amile çevrilib.

Bir sözə, mövcud daxili siyasi panorama belədir: Azərbaycan xalqı radikal müxalifəti qəbul etmir, "beşinci kolon"un dağıdıcı fəaliyyətinə kəskin etirazını bildirir. Amma nə edəsən ki, onlar bu ictimai qınaqlardan və etirazlardan nəinki nəticə çıxarmırlar, hətta daha da radikallaşırlar.

Düzdür, ister dağıdıcı müxalifət, isterse də onların xaricdəki havadarları anlayırlar ki, onlar o qəder zəifdirler ki, hətta Azərbaycanda ictimai-siyasi situasiyası az da olsa təsir edə bilmirlər. Məhz bütün bunları anlayan dağıdıcı düşərgənin nəinki sırazi üzvləri, hətta funksionerləri belə partiyalarından istəfa verirlər. Əslində isə bu kütləvi istəfalar Azərbaycan vətəndaşlarının bu partiyaların ölkədəki sabitliyi pozmaq istiqamətində fəaliyyətənə deyil. Son bir il ərzində dağıdıcı müxalifət mitinqlər keçirmək həvəsində düşməsi faktı isə onu göstərir ki, onlar xaricdən alacaqları maliyyə qrantlarının miqdarını artırmaq arzusundadırlar. Baxmayaraq ki, həzirdə bu cür aksiyaların keçirilməsi üçün cəmiyyətə hansısa səbəb yoxdur. O cümlədən seçkilər döñəmə deyil. Əksinə ölkədə çox mühüm iqtisadi və struktur İslahatları həyata keçirilir.

Əslində, onların bu mitinq şouları ona hesablanıb ki, özlərinin varlıqlarını xarici havadarlarına göstərilsin. Onlara fərqli etməz mitinqə nə qədər adam gəlib: 1000-1500... Əsas odur ki, həmin mitinqlərdə hakimiyyətin və Azərbaycan dövlətinin ünvanına təhəqiqlər, böhtanlar yağıdırılsın, erməni ruhlu bayanlar verilsin.

Ən acınaqlı isə odur ki, müxalifə başçılarının mitinqdəki çıxışları təkrarlılıqlıdır. Bu, onu göstərir ki, özünü müxalifət hesab edən partiyaların rəhbərləri cəmiyyətə yeni, faydalı, konstruktiv heç nə təklif edə bilmirlər və onların cəmiyyətdə nöqsan hesab etdikləri məsələlərlə bağlı hansısa ciddi təklifləri və proqramları belə yoxdur. Yəni dağıdıcıların hətta son mitinqlərdən 25 ildən çox dəyişməyən eyni simalar tərefindən eyni şəhərlər, eyni populist və mənasız çağırışlar, əsəssiz ittihamlar, yalan və dərələr yenidən təkrarlandı. Çıxışları, irəli sürdükləri iddialar bir daha təsdiq etdi ki, onlar dağıdıcılıq əmələrindən, sabitliyin pozulması yolu ilə hakimiyyəti zəbt etmək niyyətindən əl çəkməyiblər.

Ən böyük rəzillik isə odur ki, dağıdıcı düşərgənin "başbilənləri" öz iddialarını reallaşdırmaq üçün Azərbaycanın Suriyanın, Liviyanın və hazırda vətəndaş qarşıluması gedən digər ölkələrin vəzifətinə düşməsini arzulayırlar. Sosial dataqlarını itirmiş dağıdıcı müxalifət başçıları və onların azsaylı tərəfdarları iqtidarı uğurlu daxili və xarici siyaseti nəticəsində Azərbaycanın hərəkəflili inkişafını gördukları və bu vəzifəyin onların hakimiyyətə gəlmək perspektivlərinin üzərində birebəlik xətt çəkdiyini dərk etdikləri üçün anti-Azərbaycan, o cümlədən ermənipərəst dairelərlə işbirliyinə gedirlər. Çünkü özləri demişkən, məqsədlərinə çatmaq üçün şeytanla da əməkdaşlığı hazırlırlar.

Qazma işlərinin modernlaşdırılması yeni neft strategiyasının mühüm tərkib hissəsidir

Aiman təbiətşünası Biperşteyn Fridrixin əsərləri təsdiq edir ki, ən qədim neft quyuları Abşeronun Balaxanı, Suraxanı, Bibiheybət, Binəqədi, Sabunçu, Ramana və Şubanı kəndlərində yerləşirdi. Quyuların əksəriyyəti Balaxanıda yerləşmişdir. Hazırda Abşeronda ilk neft mənbəyi dərinliyi 35 metr olan, Balaxanıda Allahyar Məmmədəli Nur oğlunun 1594-cü ilde tikdiyi quyu sayılır.

1803-cü ilde isə Bakı sakini Hacı Qasımbey Mənsurbəyov ilk dəfə olaraq Bibiheybət buxtasının sahilindən 18 ve 30 metr məsafədə yerləşmiş iki quyudan dənizin dibindən neft çıxarılmasına başlanılmışdı. Burada Qara dəniz Kazak ordusu tərəfindən Kubana dəvət edilmiş, çarın fərmanı ilə 1833-cü ilde "Əməye və quyuların açılması və inşasında göstərikleri şücaətə görə" gümüş medalla təltif edilmiş bakılı Kərbəlayı Yusif Əmərbəy oğlu və Hacı Nəbi Səfi oğlunun adlarını qeyd etmək yerinə düşər. Balaxanıda 1823-cü ilde yerli sakinlər üzərində "Xəleti" quyusunun 200 il qabaq inşa edilmesi haqqında yazı olan daş tapdılar. Digər qədim quyların açılması isə XVIII əsrə inşa edilmiş "Çambı", "Hacı Zurabi", "Dostakov", "Sapahı", "Urusı", "Qazı", "Şah Səfi", "Ağayı", "Əli Bəyi", "Xanəli", "Irzaqlu" və başqalarının adlarını qeyd etmək olar.

Bakıda Bibiheybətdə Baş Zaqafqaziya Diyarı İdarəsinin üzvü Vasilii Semyonovun təklifi ilə dünən yada ilk dəfə sənaye üsulu dərinliyi 21 metr olan ilk quyu qazılıb. Yeni dünyada ilk dəfə müsbət nəticə verən neft qazması həyata keçirilib. İş Bakı neft mədənlərinin, Dağ mühəndisləri korpusunun direktoru mayor Alekseyevin rəhbərliyi altında həyata keçirilib. Bu faktı isə elə 1847-ci ilin 8-14 iyulunda Qafqaz canisini knyz Mixail Voronsov öz sənədlərində Xəzər dənizi sahilində (Bibiheybət) dünyada müsbət nəticə vermiş ilk neft quyusunun qazılıb qurtarılması faktını rəsmi olaraq təsdiq edir.

Neft tariximizin ugurlarından, ilklərindən biri de 1901-ci ilde Xə-

zər dənizində Bibiheybət kiçik körfezinin (buxtasının) torpaqla doldurulması idi. Bibiheybət buxtasının qurululma texnologiyası özlüyündə çox dəyərli bir iş idi və hełe elmi cəhdətən öyrənilməli idi. Belə güman etmək olar ki, süni torpaqdə neft mədəni yaratmaq məqsədilə buxtanın doldurulması layihəsi XX əsrin əvvəllerində Panama kanalından sonra işlərin həcmine görə dünyada həyata keçirilmiş ikinci nəhəng hidrotxenki qurğularından olub. Burada qazma işlərinin aparılması üçün isə xüsusi quyu - "Karvan" qazma maşınının quraşdırılması sifariş olunmuşdu. Bu avadanlığı 1910-cu ilde yığmağa başladılar və 1916-ci ilde maşın artıq istismara hazır idi.

Söhbət qazma avadanlıqlarından düşmüşkən, qeyd edilməlidir ki, neft tariximizin bu günündə qazma sənayesinde müasir qazma qurğuları tətbiq olunur, yeni quylar qazılır. Əl ilə, yeni mexaniki üsulla qazılan quylardan müasir avtomatlaşdırılmış texnologiyalara əsaslanan üsullara qədər qazma sənayesinin uğurların təməlində 1990-ci illərin ortalarından başlayaraq bu gün də uğurla davam etdirilen və bünövrəsi ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan yeni neft strategiyası dayanır. Bu strategiyanın ilk uğuru dünyadan nəhəng neft şirkətləri ilə tariximizə bu günlərdə 25 illiyini qeyd edəcəyimiz "Əsrin müqaviləsi" kimi daxil olan sazişin imzalanması idi. 1994-cü il sentyabrın 20-də Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Güneşli" yatağının dərinsulu hissəsinin birgə keşfiyyati, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü üzrə tarixi saziş imzalandı. Ulu Önder imzalanma mərasimindəki çıxışında bu parlaq qələbənin əhəmiyyətini vurgulayaraq demişdir: "Biz bu müqaviləni imzalamaqla dünyaya bir daha nümayiş etdiririk ki, müstəqil Azərbaycan Respublikası demokratik və hüquqi dövlətdir. Azerbaycanda demokratik prinsiplərin bərqərar olması və inkişaf etməsi üçün geniş meydan açılmışdır."

Tarixə nəzər salıqda aydın görünür ki, Azərbaycan neft sənayesi ilklərə imza atıb. Bu ilklərdən biri de 2017-ci ilin 14 sent-

yabr tarixi ölkəmizin həyatında çox əlamətdar və tarixi bir gün kimi yaddaşlara həkk olundu. Həmin gün "Azəri-Çıraq-Güneşli" (AÇG) nəhəng neft yataqlar blokunun işlənilməsində yeni dövr başlandı. Məhz o gün "Azəri-Çıraq-Güneşli" neft yatağının işlənilməsi 2050-ci ilə qədər uzadıldı. Budəfəki saziş isə daha əlverişli şərtlərlə imzalandı. Faktlara diqqət yetirək: sazişin bir hissəsi kimi SOCAR-in AÇG-dəki iştirak payı 11,65 faizdən 25 faizə qaldırılaq və beynəlxalq tərfədaş şirkətlər Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Fonduна 3,6 milyard dollar bonus ödəyəcəklər. Azərbaycana çatacaq mənəfət neftinin səviyyəsi isə 75 faiz təşkil edəcək. 2050-ci ilədək AÇG-yə 40 milyard dollardan çox sərməyə qoyulması gözlənilir. Bu sazişin yeni "Əsrin müqaviləsi" adlandırılmasında təsadüfi deyil. Çünkü, Azərbaycanın gələcək inkişafı, ölkənin maliyyə imkanlarının, iqtisadi qüdrətinin genişləndirilməsi üçün bu müqavilənin çox böyük əhəmiyyəti var.

Məlumat verek ki, 2017-ci ilin mayında tam yekunlaşmış istismara verilən imkanları əvvəlkilərlə müqayisədə daha geniş, dönya- da öz texnoloji keyfiyyətləri və qazma xüsusiyyətlərinə görə universallığı ilə fərqlənən, qazma əməliyyatları üçün en müasir avadanlıqla təchiz edilən yeni Heydər Əliyev adına yarımdalma qazma qurğusunun istifadəyə verilməsi, Səngəçal terminalında Cənub Qaz Dəhlizinin, iki mühüm hissəsinin - "Şahdəniz" yatağının işlənmesinin ikinci mərhəlesi çərçivəsində qaz hasilatına başlanması və Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsini başa çatdırılması, iyun ayında Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə çəkilən TANAP-in (Trans Anadolü Qaz Boru Kəməri) istifadəyə veriləsi, Sumqayıtda Polipropilen zavodunun, Azərbaycanın dövlət investisiyası ilə Türkiyədə "Star" neft emalı zavodunun, Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun yeni Bitum qurğusunun və maye qazdoldurma məntəqəsinin, Karbamid zavodunun, Yüksekşixlıqli polietilen zavodu və digər global əhəmiyyətli müəssisələrin istifadəyə verilməsi 25 il əvvəl imzalanınan "Əsrin müqaviləsi" ilə başlanan neft tar-

ximizə qızıl hərflərle yazılıb.

Müasir neft sənayesi, xüsusi quyu vaxtından evvel -cəmi 55 güne sifarişçiye təhvil verib. "Bulla-dəniz" yatağında 2019-cu ilin birinci yarımilliyində müəssisə tərəfindən 6 nömrəli SDÖ-də 113 nömrəli quyunun qazılmasına başlanıb və hazırda qazma işləri davam etdirilir. Mütəxəssislerimiz xarici texnologiyadan istifadə etməklə açıq lüleyə süzgəc buraxılması ilə horizontal quyuların qazılması işini davam etdiriblər. Bu istiqamətdə "SOCAR-AQS" MMC tərəfindən "Qəribi Abşeron" yatağındaki 10 sayılı SDÖ-dən süzgəcə tamamlanan 67, 66, 64 sayılı quyuları qeyd etmək olar.

Müəssisənin son 10 ilde əldə etdiyi uğurlardan bəhs edən müsahibimiz ilk önce onu qeyd etdi ki, "SOCAR-AQS" yarandığı gündən qazma sənayesində en müasir avadanlıqları tətbiq edərək sifarişçi məmənünüyyəti əldə edib:

"Quylara süzgəcələrin endirilməsi prosesi de ilk dəfə olaraq müəssisə tərefindən tətbiq olunub.

Ən əsası isə 10 əvvəldən bu günə kimi qazılan quyuların hamısı yüksək debitlə işlək vəziyyətdədir."

Məlumat üçün bildirək ki, hazırda beynəlxalq əlaqələrini genişləndirən "SOCAR-AQS" fealiyyət coğrafiyasını genişləndirərək Banqladeş Banqladeş Xalq Respublikasında Semutənq yatağından faktiki dərinliyi 2600 m olan Cənub 1 nömrəli qaz quyunu yüksək keyfiyyətlə qazaraq yerli şirkətə təhvil verilir. Bundan eləvə, bir neçə ölkə ilə qazma işləri aparılması üçün danişqlar davam edir. Bir faktı da qeyd etmək yerinə düşər ki, "SOCAR-AQS" "KCA Deutag" şirkəti ilə müqavilə imzalayaraq yeni birə müəssisə "Turan" Qazma və Mühəndislik şirkəti yaradıb. Yeni yaradılan şirkət Xəzər dənizi ilə Mərkəzi Asiya bölgəsində neft və quylarının qazılması və mühəndislik xidmətlərini həyata keçirməklə biznesini genişləndirəcək.

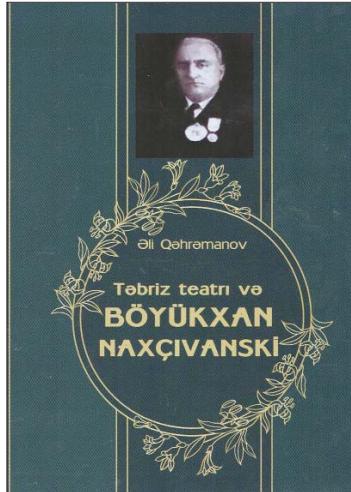
Orxan Vahidoglu,
"iki sahil"

Yazı "SOCAR-AQS" MMC və Azərbaycan Mətbuat Şurasının "Əsrin müqaviləsi"nın imzalanmasının 25 illiyi münasibəti ilə kütülevi informasiya vasitələrinin təmsilçiləri arasında keçirdiyi müsabiqəyə təqdim olunur.

başlamasını tezleşdirir. Hazırda qurğular vasitesilə "Bulla-dəniz" yatağında 2 quyu qazılaraq sifarişçiye təhvil verilib. Gələcəkdə dərən quyuların qazılması üçün qurğuların yenilənməsi vacib amillərdən biridir.

E. Yaradənquliyev məlumat verdi ki, müəssisə tərəfindən 2019-cu ilin otən dövründə 85 quyu qazılaraq sifarişçiye təhvil verilib: "Ən dərin quyu isə "Ümid" yatağında 1 sayılı stasionar dəniz özüldündən (SDÖ) "SOCAR-AQS" tərəfindən qazılmasına başlanıllan və SOCAR-da en dərin quyu olmaqla layihə dərinliyi 6600 metr olan 16 sayılı keşfiyyat quysunda qazma və genişləndirmə işləri aparılmaqla quyu dibi 6810 metr dərinliyə çatdırılıb. Quyuda SOCAR tarixində ilk dəfə olaraq V və VII horizontlarda geofiziki ölçü işləri aparılıb, quyu müvəffəqiyətlə tamamlanaraq istismara təhvil verilib. Ən dərin quyu olmaqla bərabər sifarişçi ilə birgə quyunun tamamlanma prosesi də uğurlardan biridir. "SOCAR-AQS" MMC tərəfindən "Güneşli" yatağının 7 sayılı özüldündə 4 quyu, 11 sayılı özüldə isə bir quyu qazılaraq istismara təhvil verilib. Müəssisə "Güneşli" yatağının 7 sayılı özüldən 325 nömrəli quyunun 8 1/2" intervalını RSS QAAH avadanlığı ilə 6.5 güne qazaraq quyu vaxtından evvel -cəmi 55 güne sifarişçiye təhvil verib. "Bulla-dəniz" yatağında 2019-cu ilin birinci yarımilliyində müəssisə tərəfindən 6 nömrəli SDÖ-də 113 nömrəli quyunun qazılmasına başlanıb və hazırda qazma işləri davam etdirilir. Mütəxəssislerimiz xarici texnologiyadan istifadə etməklə açıq lüleyə süzgəc buraxılması ilə horizontal quyuların qazılması işini davam etdiriblər. Bu istiqamətdə "SOCAR-AQS" MMC tərəfindən "Qəribi Abşeron" yatağındaki 10 sayılı SDÖ-dən süzgəcə tamamlanan 67, 66, 64 sayılı quyuları qeyd etmək olar."

BÖYÜKXAN NAXÇIVANSKİNİN TƏBRİZ VƏ NAXÇIVAN TEATRLARININ MƏDƏNİ ƏLAQƏLƏRİNDE ROLU

Ömrünün 40 ilindən artıq bir dövrünü elma, Naxçıvan teatrinin yaranması və inkişafının tədqiqinə hər eden sənətşünaslıq üzrə fəlsəfə doktoru Əli Qəhrəmanov bu istiqamətdə 4 monoqrafiya, 2 kitab, 150-dən yuxarı elmi məqalənin müəllifidir. Onun çapdan çıxan "Təbriz teatrı və Böyükhan Naxçıvanski" adlı monoqrafiyası da günümüzə qədər tam olaraq tədqiq edilməmiş bir mövzunun elmi təsdiqi və ictimaiyyətə təqdimidir. Təbriz teatrinin yaranma tarixinin arxiv sənədləri əsasında təsdiqi, buradakı aktyor və rejissor kollektivinin hayatı və yaradıcılığına dair yeni elmi faktlar və nəticələr onur əvəzsiz tədqiqatlarının davamı kimi xüsusi elmi əhəmiyyət daşıyır.

Bu gün bəşər tarixinə öz qədim abidələri, qayaüstü rəsmləri və yazı nümunələri ilə qiymətli elmi yeniliklər verən qədim Naxçıvan torpağının musiqi və teatr mədəniyyəti de, bütöv Azərbaycanımızın bir parçası olan bu qədim mədəniyyət merkezinin milli mədəniyyət möhürü yerindədir.

Məhz bu mədəniyyəti yaratmış qədim Naxçıvanın teatr sənətkarlarının XIX əsrin sonu və əsimizin əvvələrindəki qədim dövrünü tədqiq edən müəllif, mədəniyyət tarixini, onların teatr sənətinin inkişafındakı rolunu, faktları təsdiq edən o dövrə aid fotosəkilləri aşkar edib monoqrafiada ictimaiyyətə çatdırır. Bütün bunlara nail olmaq üçün o dövr teatrına aid Təbriz arxivləri, Tiflis teatr sənədləri və Naxçıvan diyarının qədim teatr tarixini eks etdirən mənbə və arxiv sənədlərinin öyrənilməsi, bu mühüm elmi əhəmiyyətə malik tarixi mədəniyyətin üzə çıxarılması Əli Qəhrəmanovun əsl vətəndaşlığından, milli təssübəşərliyinin təcəssümüdür.

Müəllif tərəfindən bu mənbələrin araşdırılmasından əldə edilən elmi faktlar, bu sənətin inkişafında xüsusi xidməti olmuş Böyükhan Naxçıvanskinin yaradıcılığına dair xeyli sayıda tarixi sənədlərin aşkar edilməsi Əli Qəhrəmanovun gərgin zəhməti və tədqiqatçılıq peşəkarlığının danılmaz göstəriciləridir.

Monoqrafiyanın I-II fəsillerində Cənubi Azərbaycanın ədəbi-mədəni mühitinə nəzər salılmış, Təbrizdə teatr sənətinin formalaşması, bu mədəniyyətin XIX əsrin 70-80-ci illərində "maarifperver" Nəsreddin şah tərəfindən öncəkilərək saray əyanları üçün teatr tamaşalarının təşkili, onun tərəfindən 1850-ci ildə Avropa tərzində ilk teatr binasının qoyulması tarixi faktlarla sübut edil-

mışdır. Burada Əli Qəhrəmanov Mirzə Fətəli Axundov yaradıcılığının təsiri ilə insanların əxlaqi təbiyəsinin, feodal cəmiyyətinin eyiblərinin tənqidini yolla aradan qaldırmağın dramaturgiya və teatra istinadən formallaşmasına dair xeyli faktlar göstərir. O, 1909-1916-ci illər ərzində Azərbaycanın görkəmli aktyorları Hüseyin Ərəblinski, Sidqi Ruhulla, Abbas Mirzə Şərifzadənin rəhbərliyi ilə Bakı teatr truppalarının defələrlə Tehran, Təbriz, Rəşt, Qəzvin, İsfahan və digər şəhərlərdə tamaşalar göstərdiyini də faktlara əsaslandırmışdır.

Böyükhan Naxçıvanskinin bu istiqamətdəki rolu və müasir teatrşünaslıqda xatırlanmayan problem məsələlər də kitabda yer alır. Onların Cənubi Azərbaycanda ilk peşəkar aktyor kadrlarının hazırlanmasına, teatr dəstələrinin yaradılmasına, xüsusi teatr binalarının tikilməsine köməklilikləri də elmi baxımdan təsdiq edilir. 1909-cu ildə Sidqi Ruhulla və Əbdürəhim bəy Haqverdiyevin "Bəxtsiz cavan", "Xəyalat", Molayirin "Zorən tebib", Mirzə Fətəli Axundovun "Hacı Qara", Üzeyir Hacıbəyovun "Əslî və Kərəm" "Arşın mal alan", "O olmasın, bu olsun" musiqili komediya və operasının Azərbaycan dilində xalqa təqdimi və mədəniyyətimizə təsiri də geniş araşdırılır.

Kitabın III-IV fəsillərində Təbrizdə fealiyyət göstərən "Cəmiyyəti xeyriyyə", "Firdovsi", "Təbriz", "Arin" və s. teatr dəstələrinin rolü, onlara Şimali Azərbaycan teatr mədəniyyətinin təsiri ilə "Şiri Xurşid" səhnəsinə göstərilən tamaşaların təqdimatı, Şimali və Cənubi Azərbaycan mədəni əlaqələri təhlil edilir. Burada formalaşan "Azərbaycan cəmiyyəti"nin fealiyyəti, Təbriz Azərbaycan Dövlət Dram Teatrının yaranması, onun fealiyyəti kimi məsələlər yeni elmi faktlar ortaya çıxarır.

Monoqrafiyanın V-VI fəsillərində Böyükhan Naxçıvanskinin Təbriz teatrındaki fealiyyətini də geniş araşdırın Əli Qəhrəmanov ilk dəfə Böyükhanın uşaqlığı, təhsili, dəftərxana xidmətçisi, polis şöbəsinin pristavi kimi vəzifələrde işləməsi, xalqın dərd-sərinə yanması, onlara hərtərəfli köməklilik göstərməsi kimi məsələlər də geniş təhlil edilmişdir.

Böyükhanın Naxçıvan teatrinin inkişafındakı rolü, 1901-ci ildən aktyor, 1904-cü ildən 1915-ci ildən avqust ayınadək Naxçıvanda hazırlanmış tamaşalarda bir aktyor və rejissor kimi fealiyyəti, teatr tamaşalarında fəal iştirakı, tamaşaların təşkilinə köməklilik və s. fealiyyət nümunələri monoqrafiada faktlarla sübut edilir. 1914-cü ildə onun "Dağlılan tifaq" faciəsində Nəcəf bəy, "Kərbəlayı Güzəmel" məzhekkəsində Molla Qara rolunu ifa etməsi, "Ağa Mehəmməd şah Qacar", "Cəhalət", "Mən ölmüşəm", "Leyli və Məcnun", "O olmasın, bu olsun" və başqa əsərlərin onun ya-xından iştirakı ilə tamaşaya qoyulması, Naxçıvanda tamaşaya qoyulan 21 əsərin rejissor olması, 9 tamaşada obraz yaratması yeni elmi faktlar kimi dəyərləndirilə bilər.

Böyükhan Naxçıvanskinin Təbrizdə yaşadığı illərdə müxtəlif teatr cəmiyyətlərində fealiyyəti,

Firudin Rzayev,
AMEA Naxçıvan Bölmesi,
İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat
Institutunun Onomastika
söbəsinin müdürü, filologiya üzrə
fəlsəfə doktoru, dosent

tamaşalara rejissorluq etdiyi, ömrünün axırında öz teşəbbüsü ilə yaradılan "Arin Teatr Cəmiyyəti"ndə tamaşaya qoyulan əsərlər onun quruluşunda həyat üzü görməsi və digər məsələlərdə genis təhlil olunur. Onun 1923-cü il-dən 1940-ci ilə qədər həmin cəmiyyətdə 45 əsər verdiyi quruluşların üzə çıxarılması, müəllifi olduğu "Hacıoğlu Yağbəstili" əsərinin 1943-cü ilde "Iran" teatr dəstəsində Məhəmmədli Rəşdinin quruluşunda tamaşaya qoyulması kimi faktlarda Azərbaycan teatr sənətinə getirilən yeni elmi faktlardır.

Əli Qəhrəmanov nəşrə təqdim etdiyi bu monoqrafiyada dəha bir tarixi gerçəkliliyi ortaya qoyur. Monoqrafiyanın "Təbriz teatrının görkəmli dramaturq və sənətkarları" adlanan VII fəsilde müəllif Cabbar Baxçabən, onun Qafqazda nəşr edilən türkçə dərgi və məcmuelərdə, o cümlədən Tiflisdə, Bakıda, İrvandə nəşr olunan "Tartan-partan", "Zənbür", "Kəliniyət", "Məzeli", "Babayı Əmir", "Bəhlül", "Rəncəber", "Zəngi", "Qızıl Şəfq" kimi dərgi və qəzetlərde satılık şeirlər və ictimai-siyasi mövzuda məqalələrlə çıxışları geniş yer alır. Onun usaqlarının haqları üçün, xüsusile "Lallar və karlar"ın təlim-tərbiyesi yolunda çalışması, ilk dəfə olaraq İranda "Dilsizlər və sağırlar" məktəbinin təməlini qoyması, şagirdlərin iştirakı ilə tamaşalar hazırlaması, tamaşalardan toplanılan vəsaitin yoxsus şagirdlərin mənəfətinə xərclənməsi, bu amal uğrunda mübarizəsi faktlara öz təsdiqi tapır.

Bu fəsildə, eyni zamanda, Mirzə Ağa Təbrizi, Mirzə Əbdürəhim Talibov, Rza Quluzadə Şərqinin də həyatı, yaradıcılığı və onların yazdıqları əsərlərdə Şərq ictimai-siyasi problemlərinə dair faktları öz əksini tapır.

Bütün bunların davamı kimi həmin fəsilde Mehdiyan Şərifzadə, Məhəmmədli Rəşdi, Abbasəli Əsədi, Ələşer Rizvan, Mirzə Bağır Hacizadə, Rza Vaizadə, Mir Seyfəddin Kir-mansaklı, Abdulla Abdullazadə Fərivar, Cavad Şəfizadə, Böyük Məhəmmədi, İrcə Əhmədzadə və Hilal Nəsir kimi görkəmli sənətkarların yaradıcılığı da öz geniş əksini tapır. Göstərilən müəlliflərin aktyorluq və rejissorluq sənəti sahəsindəki fealiyyətləri və milli təessübəşərliklərinə dair tarixi faktlardan da monoqrafiyada etrafı bəhs edilir. Bunların hər birinin Böyükhan Naxçıvanski ilə münasibəti və vətəndaşlıq mövqeləri də faktlara əsaslandırılır.

Bütün bu tarixi faktlar, yeni fotosəkillər, XIX-XX əsr Azərbaycan teatr mədəniyyətinin ümum Şərq mədəniyyətində hansı yeri tutduğunu tam olaraq sübut edir. Bu elmi nəticələri, geniş və əhatəli tədqiqatı nəzərə alaraq müəllife möhkəm cansağlığı və gələcək elmi yaradıcılığında yeni-yeni uğurlar arzu edirik.

İCAPP-in Gənclər Qolunun 5-ci və Qadınlar Qolunun 6-ci iclasları keçiriləcək

Bu gün "Fairmont Bakı" otelində ICAPP-in Gənclər Qolunun 5-ci və Qadınlar Qolunun 6-ci iclasları keçiriləcək.

"İki sahil" xəbər verir ki, açılış mərasimində Baş Nazirinin müavini, YAP Sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov, ICAPP Gənclər Qolunun sədri Seri Shahidən, ICAPP Qadınlar Qolunun həmsədri Sujata Koitala, Milli Məclisin sədr müavini Bahar Muradova, Gənclər və İdman naziri Azad Rehimov, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri Komitəsinin sədr müavini Sədaqət Qəhrəmanova və digər qonaqlar çıxış edəcək.

Iclaslarda həmçinin, 5-ci ICAPP Gənclər Qolunun və 6-ci ICAPP Qadın Qolunun Yeni Bürosu seçiləcək.

Qeyd edək ki, ICAPP-in Gənclər Qolunun 5-ci iclası "Gənclərin icimai və siyasi fealiyyətlərdə rolü" və Qadınlar Qolunun 6-ci iclası isə "Qadınların səlahiyyətləri" mövzularına hər olunacaq.

UNEC-də "Tyutor hazırlığı"

UNEC-də distant forma-da "Tyutor hazırlığı" üzrə sertifikat programı tamamlandı.

UNEC-in rektoru, professor Ədalet Muradov kur-su uğurla bitirən məzunlara görüşüb. Tədrisin təşkilində və keyfiyyətin artırılmasında tyutorların vacib rol oynadıqlarını bildiran rektor, distant təhsil formasının əhəmiyyətindən söz açaraq bildirib ki, programın əsas məqsədi Azərbaycan Respublikasının təhsil qanunvericiliyinin ve Bolonya prosesinin tələblərini dərinden bilən, tədris prosesinin hər mərhələsində tələbelərə peşəkar xidmət göstərə biləcək akademik məsləhətlərinə hazırlanması və UNEC-də tyutor bazasının formalşdırılmasıdır.

UNEC Eksterndə müxtəlif istiqamətlər üzrə distant təhsilin davam etdiriləcəyi bildirilir.

Programı uğurla başa vuran məzunlar 3 aylıq tədris müddətində təcrübəli ekspertlər tərəfindən tyutorluq sahəsində nəzəri biliklərlə yanaşı, praktiki təcrübə də qazandıqlarını bildiriblər. Programa UNEC-lə yanaşı, digər ali təhsil müəssisələrindən də qatılan əməkdaşlar UNEC Eksternin imkanlarını yüksək qiymətləndirərək burada əldə etdikləri bilik və bacarıqların geləcək fealiyyətlərində mühüm rol oynayacaqını qeyd ediblər.

Sonda rektor, professor Ədalet Muradov programı müvəffəqiyyətlə başa vuran məzunlara sertifikatları təqdim edib.

Ataşkəs rejimi 21 dəfə pozulub

Ermenistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində ataşkəs rejimini 21 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZERTAC-a bildirilib ki, Ermənistən Noyemberyan rayonunun Voskepar kəndində yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Aşağı Əskipara kəndində, Berd rayonunun Çinari kəndində yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Əsrik Cırdaxan kəndində yerləşən mövqelərimiz atəş tutulub.

Tərəf rayonunun işgal altında olan Çiləbürt, Ağdam rayonunun Şıxlар, Yusifcanlı, Mərzili, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli, Kürdər kəndləri yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərəf və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzu mövqeləri atəş tutulub.

SOCAR-in TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

"Azneft" İstehsalat Birliyi

dövretmə nasoslarına olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (11140AM-19) vaxtını uzadaraq yenidən elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
 - * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
 - * Müsabiqə teklifi.
- Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi en gec 26.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya rus dilində Satınalnan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətleri (müsabiqə teklifi istisna olmaqla) Satınalnan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərile bilər. Belə halda sənədlərin əsl Müsabiqə tekliflərinin təqdim edilməsinin son günündək Satınalnan təşkilatın təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə teklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə teklifi bir əsl və 1 surəti olmaqla 03.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-a qədər zərflərin açılış zalında Satınalmalar qrupuna təqdim olunmalıdır. İddiyanın nümayəndələri qeydiyyatdan keçmələri üçün en az yarım saat öncəden Satınalnan təşkilatın təqdim edilməlidir.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan teklif zərfləri açılmışdan geri qaytarılacaqdır.
- * İştirakçının inzibati binaya buraxılışını təmin etmək üçün müraciət məktubunda iddiaçı şirkəti təmsil edəcək şəxsin adı, soyadı, vəzifəsi mütləq qeyd olunmalıdır.
- * İddiyanın müsabiqədə təmsil edəcək şəxslə bağlı sonradan edilən dəyişiklik qəbul olunmayıcaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya rus dilində əldə etmək istəyənlər 59 AZN (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədiyindən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsdən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdək heftənin istenilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,

Müşteri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,

Müxbir hesab: AZ03NABZ01350100000000002944,

VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: IBAAZAZ2X

* Hesab nömrəsi: USD

Intermediary Bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York

S.W.I.F.T: BKTRUS33

ACC # USD 04-164-504

Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic Customer Service Department

SWIFT: IBAAZAZ2X

Nizami str., 67

Phone: (+99450) 493-68-23

Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic

TAX ID: 9900003871

Account 1 IBAN AZ28IBAZ38110018409306332120 USD

* Hesab nömrəsi: EUR

Intermediary Bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main

S.W.I.F.T: COBADEFF

ACC # 400 88 660 3001

Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic "Customer Service Department

SWIFT: IBAAZAZ2X

Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic

TAX ID: 9900003871

Account No: AZ08IBAZ38110019789306332120 EUR

* Hesab nömrəsi: GBR

Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic Customer Service Department

SWIFT: IBAAZAZ2X

Nizami str., 67

Phone: (+99450) 493-68-23

Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic

TAX ID: 9900003871

Account No: AZ23IBAZ38110018269306332120

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

* Müsabiqələr üzrə iştirak haqqı ödənişlərənən ödəniş tapşırığında müsabiqənin nömrəsi, Lot nömrəsi, iddiaçı şirkətin tam adı mütləq qeyd olunmalıdır.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satınalma müqaviləsinin təchizat 60 gün ərzində icra olunması tələb olunur

V. Müsabiqə teklifinin təminatı:

- I. İddiyanın müsabiqə teklifinin təminatı AZN və ya ona ekvivalent dəyərdə ABŞ Dolları və Avro ilə tələb olunur. (Təminat tələb olunmur)

II. Bank qarantiyalarının əsl müsabiqə zərfində müsabiqə teklifi ilə birləşdirən təqdim edilməlidir. Əks təqdirdə satınalnan təşkilat belə təkliflə redd etmək hüququnu özündə saxlayır.

III. Qarantiyanın vermiş maliyyə təşkilatı Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalnan təşkilat etibarlı hesab edilməyən bank qarantiyaları qəbul etməmkən hüququnu özündə saxlayır.

IV. Əger satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (akkreditiv, qıyməti kağızlar, satınalnan təşkilatın müsabiqəyə dəvət sənədlərində göstərilmiş xüsusi hesabına pul və saitin köçürülməsi, depozitlər və digər maliyyə aktivləri) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkinlüyü barədə elanda göstərilmiş əlaqələndirici şəxslər əvvəlcədən sorğu vermelidir və razılıq əldə etməlidir.

V. Avans ödənişin təminatının məbləğləri en azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olacaqdır.

VI. Müqavilənin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 (beş) %-i məbləğində tələb olunur.

VII. Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalnan təşkilat tərefindən en çoxu 30%-ə qədər avans ödənişinin yerinə yetirilməsi nezərdə tutulur.

VI. Satınalnan təşkilatın ünvanı:

AZ1000, Bakı şəhəri, Səbail rayonu; Neftçilər prospekti 73; SOCAR, "Azneft" İB

Əlaqələndirici şəx: Qasimov Vüqar

Satınalmalar və Təchizat şöbəsi, mühəndis

korporativ telefon nömrəsi: +99412 521 00 00 - 11 382 (daxili)

Korporativ mobil nömrəsi: +99450 841 13 82

Korporativ faks nömrəsi: +99412 521 11 72

Korporativ elektron ünvanı: Vugar.Qasimov@socar.az

VIII. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

[www.socar.az_\(http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices\)](http://www.socar.az_(http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices))

VIII. Müsabiqə teklif zərflərinin açılışı tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 03.10.2019-ci il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın VI qrafasında göstərilmiş Satınalnan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

IX. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edilə biləcək:

<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

"Azneft" İstehsalat Birliyinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

Kompleks Qazma İşləri Tresti

Ehtiyat hissələrinə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi (26077-19) elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə teklifi.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürlənmiş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi en gec 02.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan və ya ingilis dilində Satınalnan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətleri (müsabiqə teklifi istisna olmaqla) Satınalnan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərile bilər. Belə halda sənədlərin əsl Müsabiqə tekliflərinin təqdim edilməsinin son günündək Satınalnan təşkilatın təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə teklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

- * Müsabiqə teklifi bir əsl və iki surəti olmaqla 09.10.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalnan təşkilatın təqdimata təqdim olunmalıdır.
- * Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmışdan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

- * Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan və ya ingilis dilində əldə etmək istəyənlər 118 manat (ƏDV daxil) və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədiyindən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsdən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdək həftənin istenilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,

AZ38IBAZ38010019449306332120,

VÖEN: 9900003871,

Müşteri Xidməti Departamenti,

Kod: 805250,

Müxbir hesab: AZ03NABZ01350100000000002944,

VÖEN: 9900001881,

SWIFT BIK: IBAAZAZ2X.

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilənin icra müddəti:

- * Satınalma müqaviləsinin 60 (altıñş) təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

V. * Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalnan təşkilat tərefindən malların dəyerinin tədarükdən sonra 30 gün ərzində ödənişinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

VI. Satınalnan təşkilatın ünvanı:

AZ1033, Bak

Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyi - 95

Sərəncam mədəniyyət məbədgahının fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətdir

Bəş min illik tarixi özündə yaşıdan Naxçıvan bu gün dünyadan diqqət mərkəzindədir. Görkəmli pedaqoq və elm xadimi Əziz Şərif nəhaq yerə Naxçıvanı ərazicə kiçik, mənəviyyatca böyük diyar adlandırmayıb. Naxçıvan dünya ədəbiyatına Hüseyin Cavid, Cəlil Məmmədquluzadə kimi simalar bəxş edib. Naxçıvandan tə Konyayacan uzanan mənəviyyat körpüsünü işşa edən Nəmetullah Naxçıvanı, ulu yurdun əsrarəngiz təbiət mənzərələrini tablolara köğürən Bəhrüz Kəngərli, kimya elminin inkişafında əvəzsiz xidmətləri olan görkəmli akademik Yusif Məmmədəliyev və adını sadalamağızımız onlarla şəxsiyyətlər bu ulu yurdun əvəzsiz inciləridir.

Məhz şəxsiyyətlər sayesinde torpaq üvliləşir, zəngin maddi-mədəni dəyərlər xəzinəsinə sahib olur. Bu xəzinəni bir araya toplayan, hifz və nümayiş etdirən mədəniyyət ocaqları-muzeylərdir. Yaşı minilliliklərə ölümlən bu qədim diyarada 30 muzey və muzeytipli müəssisə fəaliyyət göstərir. Muxtar respublikanın muzeylərinə xalqımızın tarixini, həyat tərzini, adət-ənənələrini özündə eks etdirən 140 minden çox maddi-mədəniyyət nümunələri mühafizə olunaraq qorunub saxlanılır. Bu yazımız vasitəsilə, əziz oxular, sizinle birlək məxtar respublikada fəaliyyətə başlayan ilk resmi muzey-95 yaşı Naxçıvanın Dövlət Tarix muzeyinə qiyabi də olsa, qısa ekskursiya edəcəyik. Xalqımızın tarixi-mədəni ərəsinin toplanması, qorunması, tədqiqi və təblığında əhəmiyyətini nezərə alaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri avqustun 2-də Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyinin 95 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Həmin sərəncamlı Tədbirlər Planı təsdiq edilib. Tədbirlər planına əsasən, muzeyin tanıtımı kitabı hazırlanaraq nəşr ediləcək, internet portalları yaradılacaq. Bundan eləvə, Naxçıvan Dövlət Tarix muzeyi ilə muxtar respublikanın ali, orta ixtisas təhsili və ümumtəhsil müəssisələri arasında interaktiv dərslerin keçirilməsi, Naxçıvanda muzey işinin yaranması, tarixi və fəaliyyəti ilə bağlı elmi-tədqiqat işlərinin aparılması, dərs vəsaiti və metodik materialların hazırlanması nəzərdə tutulub.

1924-cü ilin fevral ayında Naxçıvan Muxtar Respublikası təşkil olunduqdan sonra Naxçıvan Tarix-Etnografiya Muzeyinin yaradılması barədə Naxçıvan MSSR Xalq Komissarları Soveti 30 oktyabr 1924-cü il tarixli Qərar qəbul edib. Bununla da, muxtar respublikada muzeyşünaslığın əsası qoyulub. Tarix-Etnografiya Muzeyinin təşəkkülündə 1925-ci ilde Naxçıvanda yaradılan Naxçıvan Tədqiq və Tətəbbü Cəmiyyətinin və ziyanlıların xüsusi əməyi olmuşdur. Cəmiyyətin üzvlərindən M.Mirheydərəzadə, Ağa Məhəmməd (Ərbab), L.Hüseynzadə, Z.Seyidov (Seyid Səbri), Ə.Mirzəyev və digərləri fəal iştirak ediblər. Cəmiyyətin arxeoloqlarla birgə muxtar respublikada arazişində apardığı arxeoloji qazıntıları nəticəsində elde etdiyi maddi-mədəniyyət nümunələri muzeyin ekspoziyasını zamanla zənginləşdirib. Bu mədəniyyət ocağı sonrakı illerde Naxçıvan Tarix-Ölkəşünaslıq Muzeyinə çevrilib və muzeyə Azərbaycanın ilk realist rəssamı Bəhrüz Kəngərlinin adı verilib. 1967-ci ilədək muxtar respublikada yeganə muzey kimi əhaliyə xidmət göstərən bu mədəniyyət müəssisəsi 1968-ci ilən Dövlət Tarix Muzeyi kimi fəaliyyətini davam etdirib.

İlk dövrlerdə qədim diyarın tarixinə, arxeologiyasına və etnoqrafiyasına dair cəmi bir neçə yüz eksponatla fəaliyyətə başlayan muzeyə hazırlıda on şöbəni əhatə edən Naxçıvanın qədim və zəngin tarixi ilə bağlı 49 min-dən çox eksponat qorunub saxlanılır ki, bundan 3000-ə yaxını ekspoziya zallarında nümayiş etdirilir. Zəngin fonda malik olan Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyi 1983-cü ilin iyul ayından

Azərbaycan SSR Mədəniyyət Nazirliyinin müvafiq əmri ilə tarix profilli muzeylər üçün baza müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərməklə məxtar respublikada yeni yaranan muzeylərin fondunun təşkilində və ekspozisiyasi qurulmasına da yaxından iştirak edir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri qayğısı ilə 2000 və 2007-ci illerde muzeyin binasında əsaslı təmir-tikinti və quraşdırma işləri aparılıb. Ekspoziya yenidən qurulub. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazırılar Kabinetinin 2017-ci il 21 oktyabr tarixli Qərarı ilə Dövlət Tarix Muzeyinə məxtar respublika statusu verilib.

Muzey ekspoziyası qədim dövrdən başlayaraq müasir dövrün tarixini özündə ehtiva edən eksponatlarla zəngindir.

Muzeyə qısa ekskursiya

Muzeyi ziyaret edən hər bir tamaşaçı Naxçıvanın ən qədim insan məskənlərindən biri olduğu haqqda məlumat verilir. Naxçıvan ərazisində aşkar edilən Daş və Tunc dövrünün abidələri, Gəmiqayada sərt qayalar üzərində iki min qədər müxtəlif quruluşlu işare və təsvirlər, öz sənətkarlığı ilə seçilmiş boyalı qablar mədəniyyəti, qədim şəhərsalma mədəniyyətinin izleri bu yurdun ilk sivilizasiya besiklərindən biri olduğunu təsdiq edir.

Qazma, Kilit, Daşqala, Ərməməd mağaraları, Kültepe, Sədərək, Ovçular təpəsi, Xələc, Duzdağ, Şah-taxtı, Nəhəcər kimi yaşayış yerləri bu ərazidə Neolit dövründən etibarən məskən salmış ibtidai insanların izlərini qoruyur. Bu yaşayış məskənləri barədə məlumatlar ekspoziyada eksini tapır. Naxçıvanda ilkən şəhər mədəniyyətinin formalşamasına təsir göstərən amillərdən biri de Duzdağ mədəniyyətidir. Duz mədənərinin yaxınlığında aşkar olunan daş çəkicilər, həvəndəstələr, daş aletlər, eləcə də duz istehsalında və emalında istifadə olunan digər aletlər vitrində yer alıb. Duzdağ mədəni erken şəhər mədəniyyətinin formalşamasında mühüm rol oynamışdır. Naxçıvanın adları, sujetli kompozisiyalar təsvir edir.

Naxçıvanın adı birbaşa Nuh Peyğəmbərə bağlıdır. Nuh peyğəmbərin dövründə yer üzünü basması nəticəsində insanlar yanaşı hevyanlar da tələf olub. Onlardan bəziləri daşlaşaraq dövrümüzə qədər gəlib qatmışlar. Daşlaşmış ilbiz, dəniz kirpisi, tisbağa və üzərində balıq izləri olan daşların nümayishi tarixi fakt kimi çıxış edir.

"Ümumdünya tufanı" barədə Şumer rəvayətlərinin ilk yazılı variantına əsasən Naxçıvan dönyanın ən qədim sivilizasiya mərkəzlərindən biri hesab edilir. Nuh peyğəmbərin qəbrinin Naxçıvanda olması, onun gəmisinin burada quruya çıxdığını sübut edir. Bu haqqda ekspoziyada da dəyərləri materiallar var.

Naxçıvanın tekrarsız mədəniyyətinə boyalı qablar mədəniyyəti də daşıldı. Naxçıvanın qədim yaşayış məskənləri olan I-II Kültəpə, Oğlanqala, Şortəpə və digər yerdərə sayız-hesabsız qab nümunələrinə

rast gelinib. Muzeydə Kür-Araz mədəniyyətinə aid olan gil parçaları, monoxrom və polixrom boyalı küpler nümayiş olunur.

E.ə III-I minilliliklərə aid olan Əshabi-Kəhf nəinki Azərbaycanda, eyni zamanda, Şərqi ölkələrində və müsəlman xalqları arasında müjdəddən hesab olunur. Burada Əshabi-Kəhf Dini Mədəni Abidə Kompleksindən çəkilmiş fotolar və ziyaretgah haqqında nəşr olunmuş kitablar nümayiş olunur.

Bildiyimiz kimi, 1920-ci ilde Rusiya və Ermenistanın arasında bağlanan razılışmaya əsasən qədim Zəngəzur diyarı Ermenistanın birləşdirilib. Bu ərazilərdən olan qəbiristanlıqlar ermənilər tərəfindən dağdırılıb. Muzeydə hifz olunan sənduqələr Zəngəzur mahalının Urud kənd qəbiristanlığından getirilib. Üzərlərində əreb əlif-ba ile məxsus olduqları şəxslərin adları, sujetli kompozisiyalar təsvir edilir.

Dünya memarlıq tarixində özüne-məxsus yer tutan, əsrlərə əsrlər boyu maraqlı dairesindən olan memarın Əcəmi Əbübeğkəroğlunun yaradıcılığı haqqında muzeydə geniş bilgilər əldə etmek mümkündür. Əcəmi Əbübeğkəroğlu oğlu Naxçıvanının dövrümüzə qədər gəlib çatan iki möhtəşəm əsəri var: Yusif Küseyr oğlu və Mömine xatun türbələri.

Gilan, Gülüstan türbələrinin, orta əsrlərə aid memarlıq kompleksi olan Əlinçəçay Xanəgahının fotoları, Qarabağlar türbəsinin maketi, həmçinin Zaviyyə mədrəsesi, Qazançı, Aza köpürləri, XVIII-XIX əsrlərə aid memarlıq kompleksi olan Xan Sarayı, XVI-XVII əsrlərə aid olan İmamzada kompleksi, Cümə məscidi, Naxçıvan buzxonası, Hüseyin Cavid məqbərəsi, İsmayılxan hamamı haqqında yer alan foto və məlumatlar Naxçıvanın abidələri diyari olduğunu haqqında ilkin dolğun məlumat yaradır.

Muzeydə nümayiş etdirilən eksponatlar vasitəsilə qüdrətli Atabəyərlər dövləti, həmçinin Qaraqoyunu və Ağqoyunu dövlətləri haqqında məlumat verilir. Həmçinin XVIII əsrde Azərbaycan dövlətiçiliyinə mühüm töhfələr vermiş Naxçıvanın xanlığı haqqında geniş bilgilər əldə etmek mümkündür. Naxçıvanın xanlığının məxsusı guşədə elmi ədəbiyyatlar, xanlığın görkəmli nümayəndələrinin fotosəkilləri və xanlıqın məxsus bayraqlarının fotosu təqribən nümayiş olunur.

Naxçıvanın tarixən qədim İpek-

yolunun üzərində yerləşməsi burada ticaretin inkişafına sebəb olub. Avropa və Asiyada tacirlər buraya ticarət etmək məqsədilə gəlmişlər. Nəticə etibarilə tədqiqatlar zamanı Naxçıvandən tapılmış müxtəlif dövrlər və ölkələrə məxsus sikke nümunələri, eləcə də kağız pullar və dövlət istiqraz biletləri ticarət əlaqələrində istifadə olunub.

Naxçıvanın əlverişli təbii iqlim şəraitini ulu babalarımızın bu ərazilərde əkinçilik, maldarlıq, sənətkarlıqla müşəq olmasına imkan yaratmışdır. XIX əsre aid olan car-car, ağac vəl, kotan, şana əkinçilikdə istifadə olunan əsas aletlər olub. XIX əsre aid müxtəlif növbətərək tərəzilər: çəki, yaylı, misqal, aqırılıq, qapan, eləcə də hammam tasi, körük, nehre, tətbiqi sənət nümunələri, misqəlik məmulatları, at və yehəri ekspoziyasiyada təqribən yer almışdır.

Ekspoziyada nümayiş etdirilən misqəlik və xalçaçılıq məmulatları her iki sənətkarlıq növünün Naxçıvanda qədim tarixi köklərə malik olduğunu xəbərdar edir. Əsrlər boyunca Naxçıvanın tarixi əsasən qədim tarixi köklərə malik olmasına imkan yaratmışdır.

Ekspoziyada Naxçıvanın nadir incilərindən olan Mömən Xatın türbəsini, mütəqəddəs ocaq sayılan Əshabi-Kəhf, sağlamlıq təbii ünvanı olan Duzdağ möcüzəsini, saysız-hesabsız tarixi abidələri görmək istəyi dönyanın dörd bir yanından olan turistlərin maraqlı dairəsindədir. Bir yurdun tarixini öyrənmək üçün en gözəl ünvan işə tarixin saxlanı yeri olan muzeylərdir. Odur ki, Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyi turistlərin ilk üz tutduğu ünvanlardandır.

Muzey işçiləri fondun zənginləşdirilməsini də diqqət mərkəzində saxlayırlar. Son 20 ilde muzeyin funduna 11 mindən çox yeni eksponat daxil edilib. Tekcə bu ilin yanvar-iyul aylarında muzeyə 548 yeni eksponat daxil olub. Onlardan 420-si muzey işçiləri tərəfindən toplanıb. Qalan 128-i sakinlərin şəxsi təşəbbüsü ilə muzey fonduna təqdim edilib.

Muxtar respublikanın turizm potensialı bə qədim yurd yerine olan turist axınınnı ilə artırır. Dünya memarlığının nadir incilərindən olan Mömən Xatın türbəsini, mütəqəddəs ocaq sayılan Əshabi-Kəhf, sağlamlıq təbii ünvanı olan Duzdağ möcüzəsini, saysız-hesabsız tarixi abidələri görmək istəyi dönyanın dörd bir yanından olan turistlərin maraqlı dairəsindədir. Bir yurdun tarixini öyrənmək üçün en gözəl ünvan işə tarixin saxlanı yeri olan muzeylərdir. Odur ki, Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyi turistlərin ilk üz tutduğu ünvanlar siyahısındadır. Məlumat üçün bildirək ki, bu ilin ötən 7 ayı ərzində muzey 22 mindən çox ziyarəti qəbul edib. Onların 4800-ə yaxını xarici turistlər olub.

Naxçıvanın ulu keçmişini və müasir dövr tarixini özündə yaşıdan və nümayiş etdirən Naxçıvan Dövlət Tarix Muzeyinin 95 illik yubileyinin keçirilməsi ilə bağlı imzalanın Sərəncam tariximəz sahiblik hissisi ilə yanaşı, bu mədəniyyət məbedgahının fealiyyətinə verilən yüksək dəyərdir. Muxtar respublikanın yaşlı olan Naxçıvan Tarix muzeyinin qapıları hər bir tamaşaçının üzünə açıqdır. Yetər ki, bu qapını açaq və 5 minillik tarixin sehrinə düşək.

Ruhiyə Rəsulova,
Naxçıvan Televiziyanın
baş redaktoru

ÇAP MEDİASI:

Dünənin, bu günün, gələcəyin dəqiq, qarəzsiz, obyektiv salnaməsi

bu nəşrlər əslərdir ki, müxtəlif dövrlərlə bağlı informasiya mənbələri, tədqiqat materialları funksiyasını yerine yetirir. Etibar qazanıblar. Onların üstündən xətt çəkilə bilmez. Azərbaycanda da mətbə nəşrlər saxlanılmalıdır. Dövlətin siyasetini yayan mətbuat orqanları da həmcinidir.

Bakı Dövlət Universitetinin Jurnalistikianın nəzəriyyəsi və təcrübəsi kafedrasının müdürü, filologiya elmləri doktoru, professor Cahangir Məmmədli mövzu ilə bağlı açıqlamasında bildirdi ki, ictimaiyyətin nezarətində ne qədər çox informasiya resursu olarsa, bir o qədər yaxşıdır. Cüntü informasiya almaq üçün cəmiyyət ən çox peşəkar kütükləvi informasiya vasitələrinə ümidi bəsləyir. Çap mətbuatı gündəlik informasiya axınıni "əlekən keçirib", ictimai maraq kəsb edən xəbərləri seçir və məsuliyetle xalqa çatdırır. Qəzetlər sırasında Azərbaycan dövlətçiliyini daim dəstəkləyən, azərbaycanlı ideyalarını bütün dünyaya yayan, cəmiyyətə ciddi səmərə verən, oxucularda xüsusi ictimai rəy formallaşmasına xidmət edən mətbə nəşrlər var. Bu cür qəzetlərin fəaliyyətinin dayandırılması bir oxucu kimi mənim üçün əsl faciə ola bilər."

Cahangir Məmmədli, həmcinin əlavə etdi ki, çap mediası dəqiq, qarəzsiz,

obyektiv və balanslı formada işləyən medianın peşəkar və qədim növüdür. Fikrime, ənənəvi medianın süqutu haqqında düşünmək çox böyük səhv olardır. Unutmayaq ki, 1875-ci ilde də Həsen bəy Zərdabi milli mətbuatımızın əsasını məhz "Əkinçi" qəzeti ilə qoyub. Kütükləvi informasiya vasitələrinin əsas növü olan çap mediasının mövcudluğunu bütün dövrlər üçün zəruridir. İformasiya mübadiləsi üçün qəzetlərin mövcudluğunu çox labüb hesab edirəm. Hər hansı bir dövr üçün ənənəvi medianın tamamilə sıradan çıxmama ehtimalı haqqında belə düşünmək istəmirem. Çap mediasından daha təkmil, mükəmməl, operativ, oxunaqlı olmaq kimi keyfiyyətlər tələb olunur. Bunun üçün də çap mediasını məhz yenisi və modern mərhələdə yaşatmaq üçün müasir forma, üslub düşünülməlidir.

Yaqut Ağasəhqi, "iki sahil"

Bir esr yarıma yaxın tarixə malik milli mətbuatımız Zərdabi ırsının layiqli davamçısıdır. Bu ırsi internet, ya da onlayn media mehəz bu cür davam etdirə bilərmi? Əsla! Doğrudur, elektron media print medianı üstəleyib, lakin tamamilə sıradan çıxara bilmez. Çap mətbuatı jurnalistikian klassik ənənələrini və prinsiplərini yaşa, qoruyub saxlayaraq gələcəyə ötürür.

Azərbaycan Mətbuat Şurasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əflatun Amaçov mətbuatı müsahibəsi zamanı belə bir fikir bildirib ki, dünyanın heç bir ölkəsində yazılı mediadan imtina ənənəsi yoxdur: "Doğrudur, print medianın mövqeyi zəifləyib. Bu, informasiya texnologiyalarının inkişafı ilə əlaqədardır. Ancaq hər bir halda qəzetlər saxlanılır. Onlar günümüzün salnaməsinə yaradırlar. Bilmək olmaz ki, əlli və ya yüz il sonra internet olacaq, ya yox. Ancaq mə-

"İşsizin dostu" 40 min nəfərin dostu oldu

Son illər Azərbaycanda işsizliyin minimuma endirilməsi sahəsində dövlət tərəfindən müxtəlif tədbirlər görülür, yeni iş yeri, istehsal sahələri yaradılır, sosial layihələr həyata keçirilir. Belə layihələrdən biri da Prezident İlham Əliyevin birbaşa təşəbbüsü əsasında həyata keçirilən "İşsizin dostu" programıdır.

Məlumatə əsasən, "İşsizin dostu" programı çerçivəsində inkişaf 40 minə yaxın işsiz ictimai işlərə cəlb edilib. Bu işlərə sosial xidmətlərin göstərilməsi, təmir, abadlaşdırma, ərazilərin ekoloji sağlaması, o cümlədən yaşıllaşdırma işləri, parklara, ictimai yerlərə qulluq və s. daxildir. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat Agentliyi tərəfindən icra olunan programa cəlb edilənlərin hər biri ilə əmək müqaviləsi bağlanır və elektron sistemdə qeydiyyatdan keçirilərək rəsmiləşdirilir.

Təbi ki, 40 min nəfərə yaxın adamın işləməsi olunması çox yaxşı göstəricidir və ölkəmizdə işsizlərin sayının minimuma enməsinə ciddi təsir edir. Proseslərin gedisi göstərir ki, qarşidakı illərdə "İşsizin dostu" programı Azərbaycanda işsizlərin və işaxtarlananın sayının azalmasını daha da sürətləndirəcək.

İş tapa bilməyən insanların bu programı cəlb edilməsi, onların bacarıqlarının ictimai

işlərə uyğunlaşdırılması olduqca əhəmiyyətlidir. "İşsizin dostu" programında diqqətçəkən məqamlardan biri də işsizlərin peşə həzırlığının artırılması və onların müasir standartlara uyğun işçilər kimi formalasdırılmasına. Özəl sektorda işlə bağı xüsusi tələblər var ki, onlar öz tələblərinə cavab verən insanları işe götürürler. Vurğulanan məqam da bir qayda olaraq işsizlərin işe götürülməsinin temin edilməsinə xidmət etmir. Məlum olduğu kimi, beynəlxalq təcrübədə belə bir məqam var ki, tətqiq kimi, evlərə gedərək xəsətə uşağa baxanlara sosial işə görə vəsait ödənilir. Azərbaycanda da "Sosial sıfariş haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu mövcuddur. Bu da birbaşa sosial sıfarişlərə bağlıdır. Bura əsasən o şəxslər cəlb edilir ki, onların müasir bazar tələblərinə cavab vermək üçün fiziki və əqli göstəricilər qənaətbəxş deyil. Lakin həmin insanlar ictimai işlərdə çalışmaqla öz sosial vəziyyətlərini yaxşılaşdıracaq, eyni zamanda, faydalı işlərlə meşğul olacaqlar. Bu cür işsizlərin əməyindən ictimai işlərdə istifadə edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. O da müsbət haldır ki, artıq Azərbaycanda minimum əməkhaqqı 250 manatdır və ictimai işə cəlb edilən işsizlər, işaxtarlanlar, ən azından ayda 250 manat əməkhaqqı alacaqlar. Bu da onların həyat şəraitinə müsbət təsir göstərəcək.

Taleh Bağırov, "iki sahil"

Azərbaycan Mətbuat Şurası və "SOCAR-AQS" MMC yaradıcılıq müsabiqəsi keçirir

I. Ümumi müddəələr

Azərbaycan Mətbuat Şurası və "SOCAR-AQS" MMC ilə birlikdə "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 illiyi münasibətə kötələvi informasiya vasitələrinin (qəzet, jurnal, informasiya agentliyi, internet informasiya resursu, TV və radio) təmsilçiləri arasında yaradıcılıq müsabiqəsi keçirir.

II. Müsabiqənin istiqamətləri

Müsabiqə üzrə 4 istiqamət nəzərdə tutulur.

- "Əsrin müqaviləsi": Azərbaycanın müasir neft və qaz sanayesində qazma işlərində yeni dövrün başlangıcı;
- Azərbaycan neft-qaz sanayesində qazma işlərinin modernləşdirilməsi yeni neft strateyiyanın mühüm tərkib hissəsidir;
- Azərbaycan neft-qaz sanayesinin mühüm tərkib hissəsi olan qazma işlərinin dünya neft-qaz sanayesinə verdiyi töhfələr;
- Azərbaycan neft-qaz sanayesində qazma işlərinin tarixi, bu günü və perspektivləri.

III. Müsabiqə üzrə mükafatlandırma.

Müsabiqə üzrə mükafatlandırma bu müsabiqə elanının "Müsabiqənin istiqamətləri" adlı II bölümündə göstərilmiş hər istiqamət üzrə ayrılıqda aparılacaqdır.

4 istiqamət üzrə:

I yer	-	4 nəfər -	2000 manat (hər biri)
II yer	-	4 nəfər -	1500 manat (hər biri)
III yer	-	4 nəfər -	1000 manat (hər biri)
Həvəsləndirici mükafat -			10 nəfər - 200 manat (hər biri)

IV. Müsabiqə şərtləri

Müsabiqəyə təqdim olunmuş yazıldarda üstünlük veriləcək:

- * Materialların ümumən mövzunu, nəzərdə tutulan istiqamətləndirici mövzuları dolğun əhatə etmə səviyyəsinə;
- * Analitik keyfiyyətlər, faktların və məsələlərin düzgün təhliline;
- * Faktlardan istifadə xüsusiyyətlərinə və araşdırmanın keyfiyyətinə;
- * İfadə vasitələrinin zənginliyinə;
- * Oxucu üçün informasiyalılıq dərəcəsinə;
- * Qabaqcıl dünya təcrübəsi ilə məzmunlu müqayisənin aparılmasına.

Müsabiqəyə 9 avqust 2019-cu il tarixindən 10 sentyabr 2019-cu il tarixinədək qəzet, jurnal və informasiya agentliklərində, xəbər saytlarında yayımlanacaq yazılar, həmcinin televiziyyalarda efirə verilmiş video-materiallar, radiolarda sesləndirilmiş audio-materiallar buraxılacaq.

Müsabiqə üçün dil məhdudiyyəti nəzərdə tutulmur;

Yazilar 9-11 min işarədən (1 A3 formatlı qəzet vərəqindən) çox olmamalıdır;

Telekanal və radio materialları üçün həcm məhdudiyyəti yoxdur.

Yazılarda, telekanal və radio materiallarında "SOCAR-AQS" MMC və Azərbaycan Mətbuat Şurasının "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanmasının 25 illiyi münasibətə kötələvi informasiya vasitələrinin təmsilçiləri arasında keçirdiyi müsabiqəyə təqdim olunur" qeydi olmalıdır.

Qeyd:

Yazı müəllifi konkret kötələvi informasiya vasitəsində çalışmalıdır.

Müsabiqə üçün təqdim ediləcək material müəllifin çalışdığı KİV-də yayımlanmalıdır.

Müsabiqəyə təqdim edilmiş yazıların Azərbaycan Mətbuat Şurasının "qara siyahı" sənədində yer alan kötələvi informasiya vasitələrində yayımlanması yolverilməzdir.

IV. Yaziların təqdim edilməsi

Müsabiqə üçün yazıların təqdimatı 2 yolla aparılır - şəxsən və elektron qaydada.

1. Yazilar şəxsən təqdim edilərək təqdimat zərfində yer almmalıdır:

- * yazı təqdim edən şəxsin konkret kötələvi informasiya vasitəsində işlədiyini təsdiqləyən sənədin surəti;
- * yazı təqdim edən şəxsin şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;
- * yazı təqdim edən şəxsin eləqə vasitələri - ev və iş telefonu, mobil telefon;
- * müsabiqə üçün verilmiş yazının getdiyi qəzet və jurnalın 1 nüsxəsi;
- * materialın yazılı formada A4 formatlı kağız vərəqində 3 nüsxəsi (nüsxələrdə müəllifin göstəriləməlidir);
- * diskdə materialın elektron forması (Times New Roman şriftində, müəllifin adı qeyd olunmalıdır);

* yazı elektron media resursunda yayımlanıbsa, diskdə yazının linki göstərilməlidir.

2. Yazilar elektron qaydada təqdim edilərək aşağıdakılardan nəzərə alınmalıdır:

- * Müsabiqə yazısı ("Word" faylında, imzasız);
- * Müsabiqə yazısının yayımlandığı qəzeti, jurnalın nüsxəsi (PDF, JPG, yaxud "Word" faylında);
- * Yazı elektron media resursunda, TV və ya radioda yayımlanıbsa, bunu təsdiqləyən "link" və sair vasitələr;

* Yazı müəllifinin şəxsiyyət vəsiqəsi, iş vəsiqəsi və ya əmək kitabçasından müəllifin KİV-də çalışığını təsdiqləyən çıxarış (PDF, JPG, yaxud "Word" faylında);

* Yazı müəllifinin eləqə vasitələri (PDF, JPG, yaxud "Word" faylında) əlavə olunmalıdır. Müsabiqə üçün yazılar hem şəxsən, hem də elektron poçt vəsítəsilə 9 avqust 2019-cu il tarixdən 10 sentyabr 2019-cu il tarixinədək, həftənin iş günləri saat 11.00-dan 17.00-dək Bakı şəhəri, Məmməd Araz 4 ünvanında (əvvəlki Teymur Əliyev 38 ünvanı) - Azərbaycan Mətbuat Şurasında qəbul edilecək.

Qeyd: Təqdimat prosesində müsabiqə şərtlərinin hər hansı birinin yerinə yetirilməməsi qaydaların pozulması kimi qiymətləndiriləcək və yazı qəbul edilməyəcək.

Əlaqə: (012) 441 35 30, (055) 201 99 26, (050) 242 09 91, (012) 565 15 15

SOCAR-ın TENDERLƏRİ

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Neftqaztikinti” Tresti

Tamponaj sementə olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi üzrə (25131-19) müraciətlərin son tarixini, həmcinin təklif zərflərinin açılış tarixinin müddətinin uzadılmasını elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə teklifi üçün təklifinin qüvvədə qalmamasına dair bank təminatı.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürülmüş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi en gec 17.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə teklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərile bilər. Belə halda sənədlərin esli müsabiqə tekliflərinin təqdim edilməsinin son günündək Satınalan təşkilatın təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə teklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə teklifi bir esli ve 1 surəti olmaqla 24.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:30-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində elde etmək istəyənlər 236 (ƏDV-ilə) manat və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X.
Intermediary Bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main
S.W.I.F.T: COBADEFF
ACC # 400 88 660 3001
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic "Customer Service Department

SWIFT: İBAZAZ2X
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ08IBAZ38110019789306332120 EUR
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic
Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Nizami str., 67
Phone: (+99450) 493-68-23
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ23IBAZ38110018269306332120
Intermediary Bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York
S.W.I.F.T: BKTRUS33
ACC # USD 04-164-504
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account \ IBAN AZ28IBAZ38110018409306332120 USD

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilenin icra müddəti:

Satınalma müqavilesinin üzre malların tədarük müddəti təchizat qrafikinə uyğun 20 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

Müqavila ödəniş müddəti:

Satınalan təşkilat müsabiqə üzre satınalınan mallara görə satınalma müqaviləsi üzre ödənişi hissə-hisə 30-60 təqvim günü ərzində yerinə yetirməyi nəzərdə tutur.

Bank təminatı:

İddiaçının 3800 AZN və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyutada müsabiqənin təklifi üzrə bank zəmanəti tələb olunur.

1. Bank təminatının esli ayrı zərfə müsabiqə teklifi ilə birləikdə təqdim edilmelidir. Əks təqdir-də satınalınan təşkilat təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

2. Təminat vermiş maliyyə təşkilati Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyen bank təminatlarını qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

3. Əger satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və debütör borcdan dondurma) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkinlüyü barədə elanın V paraqrafında göstərilmiş əlaqələndirici şəxse əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

4. Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olmalıdır.

Qeyd: Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən maksimal olaraq 30% avans ödənişini yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

5. Müqavilenin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 % məbləğində müəyyənəşdirilir.

V. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1018 (indeks), Xətai rayonu, 2922 məhəllə, Zığ yolu küçəsi 41C, "Neftqaztikinti" Trestinin inzibati binasının 3-cü mərtəbəsi, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası.

Əlaqələndirici şəxş: Əmiraslanov Emil.

Maddi-Texniki Təchizat və Marketing şöbəsinin rəis müavini
Telefon nömrəsi: +994 12 521-07-67

Mob: +994 50 842-51-00

Elektron ünvan: Emil.Amiraslanov@socar.az

VI. Elanın, satınalma predmeti haqqında geniş məlumatın və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi üçün müraciət formasının yerləşdirildiyi internet ünvanı:

www.socar.az (<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/procurement-notices>)

VII. Müsabiqə teklif zərflərinin açılış tarixi, vaxtı və yeri:

Zərflərin açılışı 24.09.2019-cu il tarixdə, Bakı vaxtı ilə saat 11:00-da elanın V qrafasında göstərilmiş Satınalan təşkilatın ünvanında baş tutacaqdır.

VIII. Müsabiqənin nəticəsi haqqında məlumat:

Müsabiqənin yekun nəticəsi haqqında məlumat aşağıdakı internet linkdən əldə edile biləcək:
<http://www.socar.az/socar/az/company/procurement-supply-chain-management/contract-awards>

“Neftqaztikinti” Trestinin Satınalmalar qrupu

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR)

“Neftqaztikinti” Tresti

Müxtəlif növ və ölçülü qoruyucu klapanlara olan tələbatını təmin etmək məqsədi ilə açıq satınalma müsabiqəsi üzrə (25152-19) müraciətlərin son tarixini, həmcinin təklif zərflərinin açılış tarixinin müddətinin uzadılmasını elan edir.

I. Müsabiqədə iştirak etmək üçün təqdim edilməli sənədlər:

- * Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət;
- * İştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- * Müsabiqə teklifi üçün təklifinin qüvvədə qalmamasına dair bank təminatı.

Müsabiqədə iştirak haqqında müraciət (imzalanmış və möhürülmüş) və iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi en gec 17.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 17:30-a qədər Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində Satınalan təşkilatın elanda göstərilmiş ünvanında təqdim olunmalıdır.

Tələb olunan sənədlərin surətləri (müsabiqə teklifi istisna olmaqla) Satınalan təşkilatın əlaqələndirici şəxsinin elanda göstərilmiş elektron ünvanına göndərile bilər. Belə halda sənədlərin esli müsabiqə tekliflərinin təqdim edilməsinin son günündək Satınalan təşkilatın təqdim edilməlidir.

II. Müsabiqə teklifinin təqdim edilməsinin son tarixi və vaxtı:

* Müsabiqə teklifi bir esli ve 1 surəti olmaqla 24.09.2019-cu il, Bakı vaxtı ilə saat 10:00-a qədər Satınalan təşkilata təqdim olunmalıdır.

* Göstərilən tarixdən və vaxtdan sonra təqdim olunan təklif zərfləri açılmadan geri qaytarılacaqdır.

III. İştirak haqqı və əsas şərtlər toplusunun əldə edilməsi:

* Müsabiqənin əsas şərtlər toplusunu Azərbaycan, rus və ya ingilis dilində elde etmək istəyənlər 236 (ƏDV-ilə) manat və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyuta ilə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba ödədikdən sonra elektron və ya çap formasında əlaqələndirici şəxsən elanın I qrafasında göstərilmiş tarixdək həftənin istənilən iş günü saat 09:30-dan 17:30-a kimi ala bilərlər.

Hesab nömrəsi:

Azərbaycan Beynəlxalq Bankı ASC,
AZ38IBAZ38010019449306332120,
VÖEN: 9900003871,
Müştəri Xidməti Departamenti,
Kod: 805250,
Müxbir hesab: AZ03NABZ0135010000000002944,
VÖEN: 9900001881,
SWIFT BIK: İBAZAZ2X.
Intermediary Bank: Commerzbank AG, Frankfurt am Main
S.W.I.F.T: COBADEFF
ACC # 400 88 660 3001
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic "Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ08IBAZ38110019789306332120 EUR
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic
Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Nizami str., 67
Phone: (+99450) 493-68-23
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account No: AZ23IBAZ38110018269306332120
Intermediary Bank: Deutsche Bank Trust Company Americas, New York
S.W.I.F.T: BKTRUS33
ACC # USD 04-164-504
Beneficiary Bank: The International Bank of Azerbaijan Republic Customer Service Department
SWIFT: İBAZAZ2X
Beneficiary: State Oil Company of Azerbaijan Republic
TAX ID: 9900003871
Account \ IBAN AZ28IBAZ38110018409306332120 USD

İŞTİRAK HAQQI HEÇ BİR HALDA GERİ QAYTARILMIR.

IV. Müqavilenin icra müddəti:

Satınalma müqavilesinin 75 təqvim günü ərzində yerinə yetirilməsi tələb olunur.

Müqavila ödəniş müddəti:

Satınalan təşkilat müsabiqə üzre satınalınan mallara görə satınalma müqaviləsi üzre ödənişi hissə-hisə 30-60 təqvim günü ərzində yerinə yetirməyi nəzərdə tutur.

Bank təminatı:

İddiaçının 2250 AZN və ya ekvivalent məbləğdə sərbəst dönerli valyutada müsabiqənin təklifi üzrə bank zəmanəti tələb olunur.

1. Bank təminatının esli ayrı zərfə müsabiqə teklifi ilə birləikdə təqdim edilmelidir. Əks təqdir-də satınalınan təşkilat təklifi rədd etmək hüququnu özündə saxlayır.

2. Təminat vermiş maliyyə təşkilati Azərbaycan Respublikasında və/və ya beynəlxalq maliyyə əməliyyatlarında qəbul edilən olmalıdır. Satınalan təşkilat etibarlı hesab edilməyen bank təminatını qəbul etməmək hüququnu özündə saxlayır.

3. Əger satınalma müsabiqəsində iştirak etmək istəyən şəxslər digər növ təminat (pul vəsaitinin köçürülməsi, depozitlər və debütör borcdan dondurma) təqdim etmək istədikdə təminat növünün mümkinlüyü barədə elanın V paraqrafında göstərilmiş əlaqələndirici şəxse əvvəlcədən sorğu verməlidir və razılıq əldə etməlidir.

4. Avans ödənişin təminatının məbləği ən azı ödəniləcək avans məbləğinə bərabər olmalıdır.

Qeyd: Hazırkı satınalma əməliyyatı üzrə Satınalan təşkilat tərəfindən maksimal olaraq 50% avans ödənişini yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulur.

5. Müqavilenin yerinə yetirilməsi təminatı satınalma müqaviləsinin qiymətinin 5 % məbləğində müəyyənəşdirilir.

V. Satınalan təşkilatın ünvanı:

AZ1018 (indeks), Xətai rayonu, 2922 məhəllə, Zığ yolu küçəsi 41C, "Neftqaztikinti" Trestinin inzibati binasının 3-cü mərtəbəsi, Bakı şəhəri, Azərbaycan Respublikası.

Əlaqələndirici şəxş: Əmiraslanov Emil.

Maddi Texniki Təchizat və Marketing şöbəsinin rəis müavini

"LG" yeni smartfon hazırlayır

"LG" texnologiya şirkəti böyük, çevik ekranla təchiz edilmiş yeni bir smartfon üçün patent "LetsGODigital" a təqdim edib.

Yeni smartfonun korpusuna "sarğı" şəklində birləşdirilmiş və hər iki tərəfə açıla bilən displəyi olacaq. İstifadəçilər istədikləri vaxt

ekranı açaraq telefonu çox da böyük olmayan planşetə çevirə biləcəklər.

Smartfonun kamerası sisteminin hansı formada olacaq hələ ki məlum deyil.

Bu qeyri-adi konstruksiyalı smartfonun bazara çıxarılmacılığı tərix isə açıqlanmayıb.

Enerji sektoruna 856 milyon dollar sərmaya ayrılaceq

Braziliya 2019-cu ilin sonundakı neft və qaz keşfiyyatına 856 milyon ABŞ dolları sərmaya cəlb edəcək. Məlumatı ölkənin "ANP" enerji nizamlayıcı təşkilatı açıqlayıb.

Bu sərmayənin hesabına 39 yeni quyu qazılacaq, 240 km sahədə ikiölçülü seysmik tədqiqatlar, 9639 kvadratkilometr sahədə isə üçölçülü tədqiqatlar həyata keçirəcək. Bundan əlavə, ofşor keşfiyyatda da vəsait ayrılması nəzərdə tutulur.

Cari ilin ikinci yarısında Braziliya hökuməti çoxlu tenderlər keçirməyi planlaşdırığına görə, gələcək illərdə sərmayənin həcmindən dənə da artacaqı gözlənilir.

Oktabrın 10-da ölkədə 16-ci lisenziyalasdırma mərhəlesi təşkil ediləcək.

"ExxonMobil" yeni müqavilələr imzalayacaq

ABŞ-in "ExxonMobil" enerji şirkətinin baş icraçı direktoru Darren Vuds ətraf alemə buraxılan zərərlə qazların qarşısının alınması ilə bağlı çağrıslara baxmayaraq, yeni neft və qaz müqavilələri planlaşdırır. O hesab edir ki, dünyadan enerji təminatı mənbələrinin dəyişilməsi üçün hələ bir neçə onillik vaxt lazımdır.

Enerji nəhəngi ölkədə təbii qaza və neftə olan tələbatın uzun müddət yüksək olacağını proqnozlaşdırır. Buna görə də cənab Vuds hesab edir ki, yeni investisiyalara ehtiyac kifayət qədər böyük olacaq.

"ExxonMobil" xüsusilə potensial şist qazma sahələrinə maraq göstərir.

TƏSİŞÇİ:

Baş redaktor: Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini: İsmayıllı Hacıyev

Baş redaktorun müavini: Rəşad Bağırov

Qəzətde "AZERTAC", "OLAYLAR", "AzadInformat", "TREND", SİA, InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Bakı: Kapital Bankın 1 sayılı Xətai filiali H/hesab

Nə AZ19AIIB380300194437

00306107

Kod № 200071

VÖEN: 2000157291

TELEFONLAR:

Qəbul otağı: 530-26-46, 430-87-97

Baş redaktorun I müavini: 530-26-36

FAX: 430-87-47

Mühəsibatlıq: 430-87-27

e-mail: ikisahil@azdata.net

Ünvan:

AZ1012 Bakı,
H.Zərdabi

prospekti-88

Qəzət "İKİ SAHİL" in kompyuter
mərkəzində yığılır və
"AZƏRBAYCAN" noşriyyatında
ofset işsü ilə çap olunur.

Çapa imzalanıb:
07.09.2019-cu il saat 01:00
Qiyməti: 40 qəpik, Sayı: 8182
İndeks: 0151, Sıfəri: 2927

Pozitiv insanlar daha çox yaşayır?

ABŞ-da aparılan bir araşdırma, nikbin insanların bədbin insanlara nisbətən daha uzun ömrü sürdürmələrini ortaya qoyub.

Pozitiv insanların 85 yaşından çox yaşama ehtimalı daha yüksəkdir. Bu vəziyyət optimistlərin duygularını daha asan tənzimləmək və stresin mənfi təsirlərinin qarşısını almaq qabiliyyəti ilə əlaqələndirilir.

Tədqiqatçılar her şeyin yolunda getdiyi bir gələcəyin xəyalını qurmaq kimi əsərlərin bədbin insanların üçün faydalı olduğunu bildirib.

Fərqli araşdırımlar bir araya gəlmiş 70 min qadın və 1500 nəfər kişi üzərində aparılıb. Onların ümumi sağlamlığı və nikbinlik dərəcələri, idman və qidalanma vərdişləri, siqaret və spirt istifadəsi aşdırılıb.

Nəticədə ən az optimist qrupla müqayisədə ən nikbin kişi və qadınların orta ömrü 11-15 faiz idi və 85 yaşa qədər yaşama ehtimalı daha yüksək idi.

Xəstəliyi və ölümü yaradan risk faktorları haqqında daha çox məlumatımız olsa da, sağlam yaşlanmanın təmin edən amillər və tədqiqatçıların "müsəbət psixoloji amillər" adlandırdıqları haqqında az şey məlumdur.

"Neticələr göstərir ki, nikbinlik səviyyəsinin artırması uzun ömrü və sağlam yaşlanma təmin edə bilər" deyə Boston Universiteti Tibb Məktəbinin psixiatriya kafedrasının dosenti Levina Li söyləyib.

Bildirib ki, daha nikbin insanların hədəflərinə və inanclarına daha tez çatdıqları, problem həllində dəha təsirli olduqları və stresli vəziyyətdə duygularını

tənzimləmələri daha yaxşıdır.

Bristol Universitetinin inkişaf psixiologiyası kafedrasının müdürü, "xoşbəxtlik elminin" öyrədən professor Brus Hud isə bu araşdırmanın müsbət düşüncənin faydalaları haqqında mövcud məlumatları dəstəklədiyini söyləyib.

Professor Hud optimistlərin stresin öhdəsindən daha yaxşı gələ biləsini onların hər hansı bir mənfi hadisəyə görə narahat olmamaları ilə əlaqəli olduğunu deyib.

Stress immun sistemini təsir göstərir, buna görə də optimistlərin orqanizmi infeksiyalara qarşı da-ha güclüdür.

Röya Rasimqızı,
"iki sahil"

Hazardın qayıdacağı vaxt bilindi

"Real"ın zədəli futbolçusu Eden Hazard La Liganın 4-cü turunda "Levante" ilə keçirilecek oyunda iştirak edəcəyi bildirilib.

"Real" Hazardı bu yay "Celsi"dən transfer edib. Avqustun 16-da məşqdə zədələnən 28 yaşlı oyuncu La Liganın ilk 3 turunu buraxmali olub.

"Real"- "Levante" matçı sentyabrın 14-də keçiriləcək.

"Azeri Light"ın bir barrelinin qiyməti 66 dollara çatır

Azərbaycan neftinin qiyməti bahalaşır.

AZERTAC xəber verir ki, "Azeri Light" markalı neftin bir barrelinin qiyməti 1,81 dollar artaraq 65,76 dollar olub.

Qeyd edək ki, Azərbaycan neftinin bir barrelinin qiyməti 2001-ci ilin dekabrında minimuma enerək 19,15 dollar, 2008-ci ilin iyulunda isə maksimuma yüksələrək 149,66 dollar olub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

SOCAR-in Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma idarəsinin rəisi Fuad Süleymanov, Həmkarlar İttifaqı Komitəsi və əmək kollektivi SOCAR-in Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma idarəsinin Metodiki Kabinetinin müdürü Murad Şükürova, qayını

Eldəniz Məmmədovun vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Yunis Rəhimov ailəsi ilə birlikdə Culfa rayonunun Ləkətağ kəndində yaşayan yaxın dostu Zakir Hüseynova, qardaşı Sabirin vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Baş redaktor: Vüqar RƏHİMZADƏ

Baş redaktorun I müavini: İsmayıllı Hacıyev

Baş redaktorun müavini: Rəşad Bağırov

Qəzətde "AZERTAC", "OLAYLAR", "AzadInformat", "TREND", SİA, InterFAX informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunub.

Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.